

**Fővárosi Törvényszék
Munkaügyi Kollégiuma**

5.M.70.706/2022/50-I.

A Fővárosi Törvényszék

a dr. T. Tóth Balázs ügyvéd
Judit egyéni ügyvéd
Györgyi alkalmazott ügyvéd) által képviselt

és Dr. Sztrókay Eszter
, eljáró jogi képviselő: Dr. Paragh

felperesnek

a

által képviselt
Tankerületi Központ

alperes ellen

közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül felmentési időre járó távolléti díj címén fizessen meg az I. rendű felperesnek bruttó 1.364.160.- (azaz Egymillió-háromszázhatvannégyezer-egyszázhatvan) Ft-ot, a II. rendű felperesnek bruttó 1.461.600.- (azaz Egymillió-négy százhatvanegyezer-hatszáz) Ft-ot, a III. rendű felperesnek bruttó 4.227.475.- (azaz Négy millió-kettő százhuszonehétezer-négy százhatvenöt) Ft-ot, a IV. rendű felperesnek bruttó 3.666.184.- (azaz Három millió-hatszázhatvanhatezer-egyszáznyolcvannégy) Ft-ot, az V. rendű felperesnek bruttó 1.403.136.- (azaz Egymillió-négy százharminchat) Ft-ot és a fenti összegek után 2022. október 14. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül végkielégítés címén fizessen meg az I. rendű felperesnek bruttó 1.705.200.- (azaz Egymillió-hétszázöttezer-kettő száz) Ft-ot, a II. rendű felperesnek bruttó 1.948.800.- (azaz Egymillió-kilenc száznegyvennyolcezer-nyolcszáz) Ft-ot, a III. rendű felperesnek bruttó 4.831.400.- (azaz Négy millió-nyolcszázharmincegyezer-

négyszáz) Ft-ot, a IV. rendű felperesnek bruttó 5.499.276.- (azaz Ötmillió-négyszázkilencvenkilencezer-kettőszázhetvenhat) Ft-ot, az V. rendű felperesnek bruttó 1.870.848.- (azaz Egymillió-nyolcszázhetvenezer-nyolcszáznegyvennyolc) Ft-ot és a fenti összegek után 2022. október 14. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen nettó 3.330.600.- (azaz Hárommillió háromszázharmincezer-hatszáz) Ft + Áfa perköltséget.

A bíróság ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasítja.

Az eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a Fővárosi Ítéltáblához címezve, a Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiumánál lehet elektronikus úton vagy a nem elektronikus kapcsolat tartó fellebbező fél esetén papír alapon 3 példányban benyújtani.

A bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie.

Indokolás

- [1] **A bíróság által megállapított tényállás**
- [2] A bíróság a felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, tanúk vallomása és a csatolt iratok tartalma alapján az alábbi tényállást állapította meg.
- [3] A felperesek a Budapest VI. Kerületi Kölcsey Ferenc Gimnázium tanárai voltak.
- [4] Az I. rendű felperes . óta pedagógus a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban, teljes munkaidőben szakos tanár. A év alatt fegyelmi ügye, munkáltatói intézkedés vele szemben nem volt.
- [5] A II. rendű felperes óta pedagógus a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban, felmentésekor részmunkaidőben szakos tanár. A év alatt fegyelmi ügye, munkáltatói intézkedés vele szemben nem volt.
- [6] A III. rendű felperes augusztusa óta pedagógus a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban,

augusztusa óta teljes munkaidőben szakos tanár. A év alatt fegyelmi ügye, munkáltatói intézkedés vele szemben nem volt.

- [7] A IV. rendű felperes óta pedagógus, óta a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban teljes munkaidőben szakos tanár. A év alatt fegyelmi ügye, munkáltatói intézkedés vele szemben nem volt.
- [8] Az V. rendű felperes között volt először közalkalmazott, azt követően öt évig volt és óta pedagógus a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban, közel két évtizedig teljes munkaidőben, néhány éve pedig rész munkaidőben szakos tanár. A közel éves közalkalmazotti jogviszonya alatt fegyelmi ügye, munkáltatói intézkedés vele szemben nem volt.
- [9] A Kormány 2022. február 11-én elfogadta a köznevelési intézményeket érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 36/2022. (II. 11.) Korm. rendeletet, amelyben meghatározta a veszélyhelyzet tartama alatt a köznevelési intézményekben sztrájk esetében irányadó még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit.
- [10] A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete és a Pedagógusok Szakszervezete a Korm. rendelettel szemben alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a jogszabály egésze alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság végzésével az indítványt elutasította.
- [11] A 2016-ban pedagógusok által létrehozott Tanítanék Mozgalom egyik képviselője az V. rendű felperes, aki a mozgalom létrejötte óta a szakszervezetekkel és más oktatási civil szervezetekkel együttműködésben és önállóan is minden, a törvényes keretek közé tartozó eszközt megpróbált felhasználni arra, hogy érdemi párbeszéd alakulhasson ki az oktatásirányítással, illetve érdemi válaszokat kaphassanak az oktatási rendszer minőségével és fenntarthatóságával kapcsolatos kérdéseikre. Nyílt leveleket, petíciókat, szakmai anyagokat, cikkeket írtak, utcai tiltakozó eseményeket szerveztek.
- [12] A veszélyhelyzet megszűnésével 2022. június 1-jén a Korm. rendelet is hatályát veszítette, a benne foglalt szabályok azonban – gyakorlatilag változatlan tartalommal – törvényi szintre emelkedtek.
- [13] A pedagógusok egy része, a pedagógusokat képviselő szakszervezetek, a Tanítanék Mozgalom úgy gondolta, hogy a Kormány 2022 februárban rendeletben kiüresítette a sztrájkjogot, majd a veszélyhelyzet lejártá után törvényi szintre emelte a tanárok jogfosztását.
- [14] Ekkor arra az álláspontra helyezkedett az V. rendű felperes, hogy nem maradt más eszköz a pedagógusok kezében mint a polgári engedetlenség. 2022 februárjában részt vett a polgári engedetlenségi akciókban és a Tanítanék Mozgalom aktivistájaként igyekezett információkkal, koordinálással segíteni azokat az iskolai közösségeket, amelyek szintén ezt a formáját választották a tiltakozásnak.
- [15] A 2022 tavaszi és őszi időszakban is nyilvánvalóvá tette a Mozgalom és az V. rendű felperes is, hogy az engedetlenséggel elérni kívánt elsődleges cél a sztrájkjog helyreállításának elérése.

- [16] A felperesek a II. rendű felperes kivételével a meghirdetett polgári engedetlenség keretében 2022. szeptember 5-től a munkabeszüntetés eszközéhez nyúltak, amelynek célja egyrészt a valódi sztrájkjog biztosítása az oktatásban dolgozók részére, másrészt az oktatásban dolgozók bérének emelése a diplomás átlagbér szintjére.
- [17] A Kölcsey Ferenc Gimnáziumban a polgári engedetlenségi megmozdulásban való részvételi szándék esetén a pedagógusok – legkésőbb a megmozdulás napján 8 óráig – írásban nyilatkoztak arról, hogy polgári engedetlenség keretében az adott munkanapon nem veszik fel a munkát.
- [18] 2022. szeptember 5-én és 13-án kizárólag polgári engedetlenségi megmozdulás volt a gimnáziumban, 2022. szeptember 21-én és 29-én azonban a polgári engedetlenség mellett sztrájk is volt az intézményben, így ezen két utóbbi időpont vonatkozásában sztrájkra is fel lehetett iratkozni, ha valamely pedagógus a polgári engedetlenség helyett a sztrájkot választotta.
- [19] A felperesek a II. rendű felperes kivételével a 2022/2023-as tanévben első alkalommal 2022. szeptember 5-én tagadták meg a munkafelvételt. A polgári engedetlenségben résztvevők a véleményük és követeléseik nyilvánosságra hozatala érdekében az alábbi nyilatkozatot tették, amely a Tanítanék Mozgalom a Facebook oldalán jelent meg az alábbi linken: <https://www.facebook.com/tanitanek/posts/pfbid0DXVaP9ouQyotXfsoCnLbuUPdarsx8nFAbfnPsBYk21UfsQcmgj39ReoFzuVttWBZL>.
- [20] *"A Kölcsey Ferenc Gimnázium tiltakozó tanárainak közleménye:
Alulírottak, a budapesti Kölcsey Ferenc Gimnázium tanárai, a mai naptól, 2022 szeptember 5-től, gördülő polgári engedetlenségi akcióban veszünk részt. Az elkövetkező hetek egy-egy meghatározott napján nem vesszük fel a munkát, nem folytatunk oktatási, nevelési tevékenységet. A tiltakozó akcióban való részvételünkről önállóan, egyenként, jogtudatos állampolgárként döntöttünk. Tudatában vagyunk annak, hogy tettünkkel szabályt szegünk, s annak ránk nézve hátrányos következményeit vállaljuk.
Akciónk nem irányul kollégáink ellen, nem irányul az iskolánk vezetősége ellen, és főleg nem irányul tanítványaink ellen, sőt: az ő érdekeiket szem előtt tartva cselekszünk, egy jobb, szabadabb oktatási rendszerért, emberi és szakmai méltóságunkért, a gyermekeink jövőjéért. Nem tudjuk elfogadni a Köznevelési törvény 2022. májusi módosításait, melyek lényegében a járványügyi veszélyhelyzetben született 36/2022 (II. 11.) sz. Kormányrendelet intézkedéseit emelik át a veszélyhelyzet megszűnte után a Köznevelési törvénybe, s ezáltal a sztrájkot a tényleges érdekérvényesítésre alkalmatlanná teszik - most már törvényi szinten -, megfosztva ezzel minket, a pedagógustársadalmat alapvető munkavállalói jogunktól.
A SZTRÁJK ALAPJOG!
Akkora a tanárhiány, hogy most már azért is aggódnunk kell, hogy lesz-e egyáltalán bármilyen oktatás. Béréinket még mindig a 2014-es minimálbér alapján határozzák meg. Az életpályamodell szerinti bérek jelentős része a minimálbér alá került. Ezért tiltakozunk a beígért béremelés ütemezése, mértéke és uniós forrásoktól való függővé tétele ellen is.
A pedagóguspálya vonzóvá tétele nem tűr halasztást, mert ilyen bérezés mellett nincs utánpótlás, sokan kényszerülnek a pálya elhagyására saját maguk és családjuk megélhetése miatt, s figyelembe véve a magas átlagéletkorú pedagógustársadalomban a nyugdíjba vonulók egyre növekvő számát is a pálya elnéptelenedésének tendenciája egyre fokozódik.
TANÁR NÉLKÜL NINCS OKTATÁS, OKTATÁS NÉLKÜL NINCS JÖVŐ!"*

Az oktatás helyzetéért, valamint tanítványaink, gyermekeink, az országunk jövőjéért érzett felelősségünk tudatában követeljük a mielőbbi érdemi, széleskörű és transzparens tárgyalásokat az oktatás jövőjéről, a pedagógusok méltatlan és megalázó bérhelyzetének azonnali enyhítését!

Budapest, 2022. szeptember 5.

[21] Az alperes képviselőjében eljáró tankerületi igazgató-helyettes 2022. szeptember 9-én kelt az I., III., IV. és V. rendű felperesekhez címzett azonos tartalmú leveleket, amelyek az alábbiakat tartalmazták.

[22] *"Sajnálattal értesültem arról, hogy Ön 2022. szeptember 5. napján nem vette fel a munkát. Miután ebben az időben jogszerű sztrájk nem lett meghirdetve, Ön jogosulatlanul maradt távol a munkából.*

Az iskolába járó gyermek tankötelezettségének tesz eleget, tanulni jár az iskolába. Az órák elmaradása, az előre be nem jelentett munkabeszüntetés korlátozza a tanulók tankötelezettségének teljesítését.

Felhívom figyelmét, hogy amennyiben a munkafelvételt ismételten megtagadja, az a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségének szándékos, jelentős mértékben történő megszegésének minősül, és alapot ad a munkáltatói rendkívüli felmentésre. Kérem, hogy a jövőben hasonló magatartástól tartózkodjon."

- [23] A II. és V. rendű felperes kivételével a 2022 szeptember 13-i polgári engedetlenségben valamennyi felperes részt vett. A követelésük a 2022. szeptember 5-i követelésekkel egyezett meg. A felperesek aznap nem írtak alá nyilatkozatot, ezért nem került fel közlemény a Tanítanék Mozgalom közösségi oldalára.
- [24] A II. rendű felperes a 2022. szeptember 13-i polgári engedetlenség miatt kapott levelet az alperestől, amely tartalmában megegyezett a 2022. szeptember 9-i keltű levelekben foglaltakkal.
- [25] A 2022. szeptember 21-i polgári engedetlenségben a II. rendű felperes kivételével valamennyi felperes részt vett. A Tanítanék Mozgalom Facebook-oldalára a 2022. szeptember 5-i nyilatkozattal szinte megegyező tartalmú közlemény jelent meg, csupán annak az eleje és vége tért el a korábbiától az alábbiak szerint:
- [26] *"A Kölcsey Ferenc Gimnázium tiltakozó tanárainak közleménye
Alulírottak, a budapesti Kölcsey Ferenc Gimnázium tanárai, a mai napon, 2022. szeptember 21-én, sztrájk és polgári engedetlenség keretében nem vesszük fel a munkát, nem folytatunk oktatási, nevelési tevékenységet. A tiltakozó akcióban való részvételünkről önállóan, egyenként, jogtudatos állampolgárként döntöttünk. A sztrájkolók a szakszervezetek által szervezett sztrájk szabályai szerint, az engedetlenkedők annak tudatában, hogy tettükkel szabályt szegnek, s annak rájuk nézve hátrányos következményeit vállalják."*
- [27] *"Az oktatás helyzetéért, valamint tanítványaink, gyermekeink, az országunk jövőjéért érzett felelősségünk tudatában követeljük a mielőbbi érdemi, széleskörű és transzparens tárgyalásokat az oktatás jövőjéről, a pedagógusok méltatlan és megalázó bérhelyzetének azonnali enyhítését, egyben elutasítjuk a fenyegetéseket és a megfélemlítésünkre irányuló kísérleteket!
Budapest, 2022. szeptember 21.
A munka felvételét polgári engedetlenség keretében egész napra megtagadták:*
- A munka felvételét polgári engedetlenség keretében az első két órára megtagadta: egy fő
A munka felvételét törvényes sztrájk keretében az első két órára*
- [28] A 2022. szeptember 29-i polgári engedetlenségben a II. rendű felperes kivételével valamennyi felperes részt vett. A Tanítanék Mozgalom Facebook-oldalára a 2022. szeptember 21-i nyilatkozattal lényegében megegyező tartalmú közlemény jelent meg.

- [29] Az I. rendű felperesnek az engedetlenség keretében összesen 19 órája maradt el, amelyből 2022. szeptember 5-én és 2022. szeptember 13-án 7-7 óra, 2022. szeptember 21-én 3 óra, 2022. szeptember 29-én 2 óra maradt el.
- [30] A II. rendű felperes a 2022. szeptember 13-i, 2022. szeptember 21-i és 2022. szeptember 29-i polgári engedetlenségi listára is feliratkozott, azonban 2022. szeptember 13-án nem is volt órája. 2022. szeptember 21-én és 2022. szeptember 29-én 7-7 órája volt, amelyeket meg is tartott.
- [31] A III. rendű felperesnek az engedetlenség keretében összesen 17 órája maradt el, amelyből 2022. szeptember 5-én 3 óra, 2022. szeptember 13-án és 2022. szeptember 21-én 5-5 óra, 2022. szeptember 29-én 4 óra maradt el.
- [32] A IV. rendű felperesnek az engedetlenség keretében összesen 11 órája maradt el, amelyből 2022. szeptember 5-én 2 óra, 2022. szeptember 21-én 5 óra, 2022. szeptember 29-én 4 óra maradt el.
- [33] Az V. rendű felperesnek az engedetlenség keretében összesen 9 órája maradt el, amelyből 2022. szeptember 5-én 3 óra, 2022. szeptember 21-én és 2022. szeptember 29-én 3-3 óra maradt el.
- [34] Az alperes 2022. szeptember 30. napján kelt rendkívüli felmentések útján szüntette meg valamennyi felperes közalkalmazotti jogviszonyát. Az azonos tartalmú, I. és a III. rendű felperesre vonatkozó rendkívüli felmentések indokolása az alábbiakat tartalmazták.
- [35] *"Ön a munkáltatónál fennálló közalkalmazotti jogviszonyából eredő munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget akkor, amikor 2022. szeptember 5., 2022. szeptember 13., 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napján jogellenes munkabeszüntetésben vett részt.*
- [36] *Az Mt. 52. § (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján a munkavállaló köteles munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni, munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni.*
- [37] *Ön mint közalkalmazott a közalkalmazotti jogviszonyából eredő alapvető kötelezettségeit szegte meg, mivel a fenti munkanapokon nem teljesítette az Mt. 52. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában előírt rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségét. A többszöri szándékos jogellenes munkabeszüntetés pedig jelentős mértékű kötelezettségszegésnek minősül.*
- [38] *Továbbá a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak esetében a munkavégzés megtagadása együtt jár a tanulók érdekeinek, jogainak veszélyeztetésével, különös tekintettel a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 45. §-ában előírt tankötelezettség teljesítésének korlátozására.*
- [39] *A munkáltató az Ön részére 2022. szeptember 9. napján kézbesített levelében felhívta a figyelmét arra, hogy a jövőben tartózkodjon a hasonló magatartástól, továbbá figyelmeztette az ismételt jogellenes munkabeszüntetés lehetséges munkajogi következményeire is. Ennek*

ellenére Ön 2022. szeptember 13., 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napján ismételten megszegte a közalkalmazotti jogviszonyából eredő rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségét.

- [40] *Mindezekre való tekintettel a munkáltató az Ön közalkalmazotti jogviszonyának rendkívüli felmentéssel történő megszüntetéséről határozott."*
- [41] A fentiekben idézett indokoláshoz képest a II. rendű felperesre vonatkozó rendkívüli felmentés indokolása annyiban tért el, hogy annak első bekezdése a jogellenes munkabeszüntetés időpontjaiként 2022. szeptember 13., 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napját tartalmazta, továbbá az indokolás 2. oldalának 3. bekezdésében a levél kézbesítésének időpontjaként 2022. szeptember 21. napját, a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség ismételt megszegésének időpontjaiként a 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napját jelölte meg.
- [42] A fentiekben idézett rendkívüli felmentéshez képest a IV. és V. rendű felperesre vonatkozó rendkívüli felmentések indokolása a jogellenes munkabeszüntetés időpontjaiként 2022. szeptember 5., 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napját tartalmazták, továbbá az indokolások 2. oldalának 3. bekezdésében a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettség ismételt megszegésének időpontjaként 2022. szeptember 21. és 2022. szeptember 29. napját jelölték meg.
- [43] Az alpereshez nemcsak a Budapest VI. Kerületi Kölcsey Ferenc Gimnázium, hanem a fővároson belül további iskolák is tartoznak, amelyekben a pedagógusok egy része ugyancsak polgári engedetlenségben vett részt.
- [44] **Felperesek keresete**
- [45] A felperesek elsődlegesen előterjesztett keresetükben azt kérték a bíróságtól, hogy az egyenlő bánásmód megsértése miatt kötelezze az alperest sérelemdíj címén személyenként 1.000.000.- Ft megfizetésére.
- [46] Az egyenlő bánásmód megsértése okán jogellenes rendkívüli felmentések jogkövetkezményeként felmentési időre járó távolléti díj és végkielégítés címén történő alperesi marasztalást is kérték az alábbiak szerint.
- [47] A felmentési időre járó távolléti díjat az I. rendű felperes bruttó 1.364.160.- Ft-ban, a II. rendű felperes bruttó 1.461.600.- Ft-ban, a III. rendű felperes bruttó 4.227.475.- Ft-ban, a IV. rendű felperes bruttó 3.666.184.- Ft-ban, az V. r. felperes bruttó 1.403.136.- Ft-ban határozta meg.
- [48] A végkielégítés összegét az I. rendű felperes bruttó 1.705.200.- Ft-ban, a II. rendű felperes bruttó 1.948.800.- Ft-ban, a III. rendű felperes bruttó 4.831.400.- Ft-ban, a IV. rendű felperes bruttó 5.499.276.- Ft-ban, az V. rendű felperes bruttó 1.870.848.- Ft-ban jelölte meg.
- [49] A másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem a rendkívüli felmentések több szempont miatti jogellenességük jogkövetkezményeként kérte a felmentési időre járó távolléti díj, továbbá a végkielégítés címén az alperes marasztalását az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelemmel azonos összegben

- [50] Harmadlagosan előterjesztett kereseti kérelem a joggal való visszaélés tilalmába ütköző joggyakorlásra való hivatkozással kérte a felmentési időre járó távolléti díj, továbbá a végkielégítés címén az alperes marasztalását az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelemmel azonos összegben.
- [51] A felperesek az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelmük kapcsán az alábbiakat adták elő.
- [52] A pontosított keresetben (9. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) előadták, hogy a II. rendű felperes feliratkozott arra a listára, amelyen a polgári engedetlenségben résztvevők neveit szerepeltek, azonban ettől függetlenül valamennyi óráját megtartotta. 2022. szeptember 21-én és 2022. szeptember 29-én is megtartotta az órákat, tehát az ő esetében a rendkívüli felmentés valótlán indokolást tartalmaz.
- [53] A felperesek az egyenlő bánásmód megsértése körében védett tulajdonságként politikai, illetve más véleményüket, míg az okozott hátrányként munkájuk és jövedelmük elvesztését jelölték meg.
- [54] Előadták, hogy az Alaptörvény IX. cikke által védett jogukat gyakorolva a véleményüket fejezték ki az Alaptörvény X. cikkében biztosított jogok érvényesülését veszélyeztető és álláspontjuk szerint állami mulasztásra visszavezethető helyzet és annak lehetséges megoldásai kapcsán.
- [55] A Tanítanék Mozgalom Facebook-oldalán több alkalommal, szabatosan, egyértelműen és nevüket nyilvánosan vállalva fejezték ki azon véleményüket, mely szerint
- a pedagógusok hatékony sztrájkhoz való jogát helyre kell állítani,
 - a pedagógusok méltatlan és megalázó helyzetét azonnal rendezni kell,
 - haladéktalanul érdemi, széles körű, transzparens tárgyalásokat kell kezdeni az oktatás jövőjéről és
 - a tiltakozás egyéb formái nem lehetnek hatékonyak, így csak a polgári engedetlenség a megfelelő válasz a kialakult helyzetre.
- [56] Ez utóbbi álláspont megkülönbözteti a felpereseket nemcsak azoktól, akik az oktatási kormányzattal egyetértenek és nem osztják a felperesek véleményét a pedagógusok sztrájk jogával, bérezésével és a közoktatás állapotával, illetve annak súlyosságával kapcsolatban, de azoktól is, akik e kérdésekben velük alapvetően egyetértenek, azonban az a véleményük, hogy az ezek érvényesítéséért folytatott tevékenység során a polgári engedetlenség nem alkalmazható eszköz akkor sem, ha a jogszabályi keretek alkotmányosságával és erkölcsi megalapozottságával kapcsolatban súlyos kifogások merülnek fel.
- [57] A Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.077/2022/8. sorszámú jogerős ítéletének indoklásából egyértelmű, hogy az oktatás ügye és az azzal kapcsolatos álláspont olyan identitásképző élmény lehet, amely a személyiség lényegi vonását jelenti és diszkriminációs tényállás esetén csoportképző ismérvként kell figyelembe venni azt, hogy valaki egy tiltakozásban részt vesz, azzal szemben, aki ezt nem teszi.
- [58] Felperesek esetében kétségtelenül megállapítható, hogy a közoktatás helyzetével kapcsolatos (politikai, hiszen a köz ügyeit érintő) véleményük személyiségük lényegi, immanens részét

képezi, mély meggyőződésből ered, feladása tőlük el nem várható, hiszen e vélemény megjelenítéséért azt a kockázatot is vállalták, hogy munkájukat elveszítik.

- [59] A felperesek álláspontja szerint tehát rendelkeztek az egyenlő bánásmódról szóló törvény szerinti védett tulajdonsággal, azaz a közoktatás helyzetével kapcsolatos kritikájuk, valamint a polgári engedetlenségben való részvétel szükségességével kapcsolatos véleményük miatt érte hátrány azokhoz képest, akiknek a véleménye akár az egyik, illetve mindkét kérdés kapcsán az övéktől eltért.
- [60] Hivatkozásuk szerint az alperes tisztában volt a felperesek védett tulajdonságával, mivel írásbeli figyelmeztetést is adott részükre az első engedetlenséget követően. Azt is előadták, hogy voltak olyan, a polgári engedetlenségben szintén résztvevő személyek, akiket az alperes nem mentett fel, azonban ez a körülmény nem jelent kimentési okot, illetve nem cáfolja azt, hogy a felperesek a védett tulajdonságként azonosított politikai, illetve egyéb véleményük miatt szenvedték el a hátrányt.
- [61] Következetes a joggyakorlat abban, hogy nem cáfolja az egyenlő bánásmód sérelmét és nem jelent az eljárás alá vont, illetve az alperes számára kimentési okot, ha azonosítható olyan személy, aki az érintettekkel a hátrányt megalapozó védett tulajdonsággal osztozik, de hasonló hátrányt nem szenvedett el. A felperesek példaként hivatkoztak a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.396/2011/4. sorszámú ítéletére, amelyben a bíróság nem fogadta el az edzőterem roma vendégek belépését megtagadó üzemeltetőjének azon védekezését, hogy a termet egyébként használják roma személyek is.
- [62] A felperesek a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelmük vonatkozásában az alábbiakat fejtették ki.
- [63] Álláspontjuk szerint a 2022. szeptember hónapban tanúsított 4 alkalmas munkamegtagadás nem minősíthető folyamatos kötelezettségzegésnek, hanem egyedi munkamegtagadásnak, ahol minden esetben meg kell vizsgálni a 15 napos jogvesztő határidő megtartottságát.
- [64] A 2022. szeptember 5-i munkamegtagadás kapcsán a felperesek figyelmeztetésben részesültek. Az Mt. 56. § (4) bekezdésében foglalt, a kétszeres értékelés tilalmát kimondó rendelkezés alapján megállapítható, hogy nem lehet ugyanazon okból írásbeli figyelmeztetést, valamint rendkívüli felmentést is alkalmazni. A 2022. szeptember 5-i munkabeszüntetést tehát nem lehet a felmentés indokául megjelölni. Ezen túlmenően az adott napi magatartás a 15 napos szubjektív határidőn kívül esik. A 2022. szeptember 13-i munkamegtagadásról az alperesnek tudomása volt, ezért ezzel kapcsolatosan a 2022. szeptember 30-i felmentések elkéstek, hiszen a 15 napos szubjektív határidőn túl közölték azokat. A munkáltató a felmentéseket kizárólag a 2022. szeptember 21-i és 2022. szeptember 29-i munkamegtagadásra alapozhatta volna.
- [65] A felperesek álláspontja szerint a perben figyelembe vehető 2022. szeptember 21-i és 2022. szeptember 29-i, összesen 2 alkalmas munkabeszüntetés nem minősül jelentős mértékű kötelezettségzegésnek az alábbiak miatt.
- [66] A közoktatásra normál működés keretében is jellemző, hogy egyes órák elmaradnak, ez a gyermekek oktatáshoz való jogát jelentősen nem veszélyezteti. A Kölcsey Ferenc

Gimnáziumban tipikus, hogy amennyiben valamelyik tanár hiányzik, akkor az első és az utolsó órái elmaradnak, nem is helyettesítik, a többi órára pedig szakos helyettesítésre vagy nem szakos felügyeletre kerül sor. Volt arra is példa, amikor 16 tanár egyszerre volt beteg, akkor helyettesítésre sincs lehetőség és ilyenkor összevont csoportokkal dolgoznak a tanárok. Így önmagában néhány óra elmaradása nem tekinthető jelentős, a diákok tanuláshoz való jogát súlyosan sértő vagy veszélyeztető körülménynek.

- [67] A felperesek gördülő munkabeszüntetéssel tiltakoztak, amely arányos és fokozatos volt. A munkabeszüntetés előtt törekedtek arra, hogy tájékoztassák az intézményvezetőt arról, hogy kik vesznek részt az akcióban annak érdekében, hogy az intézményvezető megszervezhesse a felügyeletet. Arra is törekedtek, hogy előzetesen tájékoztassák a szülőket, illetve az érintett gyermekeket is.
- [68] Arra is hivatkoztak, hogy tiszteletben tartották és nem akadályozták munkájuk végzésében azokat a kollégákat, akik úgy döntöttek, hogy nem csatlakoznak a polgári engedetlenségi akcióhoz.
- [69] Érvelésük szerint a munkabeszüntetés alkalomszerű volt, 2022. szeptember 5-ét követően összesen 3 alkalommal történt és minden alkalommal rövid ideig tartott.
- [70] A normaszegés súlyának mérlegelése során lehetőség nyílik azt is figyelembe venni, hogy voltak-e a normaszegésnek méltányolható okai, milyen szándék állt mögötte és milyen módon valósult meg. A perbeli kötelezettségszegés annak sajátosságai és körülményei miatt nem volt jelentős mértékű, így az arra adott reakció aránytalannak minősül.
- [71] A felperesek formális normasértése ugyanis véleménynyilvánítás volt. Amint azt az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V. 26) AB számú határozatában rögzítette, "a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, tulajdonképpen "anyajoga" többféle szabadságjognak, az ún. "kommunikációs" alapjogoknak."
- [72] Érvelésük szerint a perbeli esetben vizsgálandó, hogy az adott körülmények között és előzmények fényében tekinthette-e a munkáltató a felperesek lényegi kötelezettségei jelentős mértékű megsértésének a kinyilvánítottan véleménynyilvánítási célú kétalkalmas engedetlenségét és az arányosság követelményének megfelelt-e erre adott válaszként a felperesek azonnali hatályú felmentése.
- [73] A felperesek arra is hivatkoztak, hogy magatartásuk a fentiek szerint az Alaptörvény IX. cikke által védett magatartás, amely csak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségesség-arányosság teszt alapján korlátozható. Tekintettel arra, hogy a felperesek olyan súlyú és mértékű problémákra reagáltak, amely alapján megállapítható, hogy az általuk tanúsított jogsértés következményei messze nem olyan súlyúak, ami a rendkívüli felmentéssel való eltávolításukat indokolta volna.
- [74] Amennyiben a bíróság arra az álláspontra is helyezkedne, hogy a perbeli tényállás alapján a felperesek jogviszonyának megszüntetésére jogszerűen sor kerülhetett, abból akkor sem következik, hogy a rendkívüli felmentés törvényi feltételei is fennálltak.

- [75] A felperesek az alkalmi munkabeszüntetésükkel nem szegték meg jelentősen a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségüket az alábbiak miatt:
- a felperesek nyilvános, erőszakmentes munkabeszüntetés keretében hívták fel a nyilvánosság figyelmét a pedagógusok helyzetére,
 - a munkabeszüntetés alkalmi és eseti volt, a diákok jogai nem sérültek, mivel gyakran a felperesek megtartották az órákat, a helyettesítésükről gondoskodtak,
 - a diákok számára az érettségiig több száz órát tartanak tanáraik, ennek 1%-át sem érintette az akció,
 - köztudomású ténynek tekintendő, hogy a diákok a tanárok akcióját támogatták, számos demonstrációt tartva ezt ki is nyilvánították.
- [76] A felperesek a fenti érvelésen túlmenően az okszerűség hiánya miatt is jogellenesnek tartják a rendkívüli felmentésüket. Ebben a körben az alábbiakra hivatkoztak.
- [77] A rendkívüli felmentéssel éppen a munkáltató sértette meg a tanulók jogait. Az alperes 2022. szeptember 30-án úgy szüntette meg az öt pedagógus közalkalmazotti jogviszonyát azonnali hatállyal, hogy nem gondoskodott a helyettesítésükről. Az alperesi törvényes képviselő által is elismerten az alperes felelőssége a nevelés és oktatás feltételeinek biztosítása. A munkáltató azzal, hogy azonnali hatállyal, szaktanári pótlás nélküli megszüntette a felperesek jogviszonyát, ezen kötelezettségét szegte meg.
- [78] a Kölcsey Ferenc Gimnázium intézményvezetőjének 2022. október 30-i Facebook bejegyzése is megerősíti, hogy a tanulóknak a törvényben is rögzített "mindenek felett álló érdeke" sérült a felperesek közalkalmazotti jogviszonyának azonnali hatályú felmentésével.
- [79] Az alperes összesen 2 napon tanúsított munkamegtagadásra alapozhatta a felmentést. Az alperes többek között a tanulók érdekeinek és jogainak veszélyeztetésére hivatkozva szüntette meg a közalkalmazotti jogviszonyukat. Az alperes a felperesek elbocsátását követő több hét elteltével sem gondoskodott az összes helyettesítő tanárról, ezzel megszegte azon törvényi kötelezettségét, amelyre a felmentést alapította. Ebből következően a felmentés nem lehet okszerű, mivel az elbocsátott tanárok hiányát nem tekinti hosszútávon olyan súlyúnak vagy jellegűnek, hogy a döntésekor ezt figyelembe vette volna vagy gondoskodott volna a felperesek pótlásáról.
- [80] A felperesek állítása szerint nem lehet okszerű az a munkáltatói rendkívüli felmentés, amelyet azonos tények mellett tömegesen nem alkalmaz a munkáltató. A felperesek köztudomású ténynek tekintik, hogy szeptember folyamán és októberben is pedagógusok ezrei vettek részt tiltakozási akciókban és azt is, hogy erre tekintettel a jogviszony megszüntetésére csak az ő esetükben került sor. Nemcsak hogy rendkívüli, de még rendes felmentéssel sem szüntettek meg egyetlen más pedagógus közalkalmazotti jogviszonyát sem mind a mai napig. Ilyen tények fényében lehetetlen azt állítani, hogy jogszerű volt a munkáltató részéről a felperesek jogviszonyának megszüntetése rendkívüli felmentés útján.
- [81] A felperesek azt is állították, hogy a jövőben esetleg bekövetkező sérelem nem lehet okszerű indoka a rendkívüli felmentésnek. Ebben a körben arra hivatkoztak, hogy a felmondás okának a felmondás közlésekor kell fennállnia, azonban azon tény, hogy a felperesek valójában tényszerűen és okszerűen veszélyeztették-e a tanulók tanuláshoz való jogát a tanév 3. és 4.

hetében még nem állhatott fenn, hiszen ezen magatartásoknak az Nkt. 45. §-ában foglaltakkal való összevetése akkor lehet releváns, ha a pedagógiai program egészét lehet értékelni. Kétszeri alkalommal pár óra kimaradása nem hozható oksági kapcsolatba a tanulók tanuláshoz való jogának sérelmével.

- [82] A felperesek szerint az alapjoggyakorlásra tekintettel is okszerűtlen a jogviszonyuk megszüntetése. A felperesi engedetlenség egyértelműen a véleménynyilvánítást szolgálta egy nagyon súlyos társadalmi problémával kapcsolatban éppen a tanulók érdekeinek előmozdítása céljából. Erre tekintettel amennyiben a kötelezettségszegés jelentős mértékének vizsgálatakor a bíróság nem találná értékelhetőnek a munkabeszüntetés ezen aspektusát, a felperesek kérték, hogy az okszerűség körében vegye figyelembe az ezzel kapcsolatban korábban előadottakat.
- [83] A felperesek álláspontja szerint a törvényben garantált, de a munkáltatójuk által nem biztosított munkafeltételek miatt tiltakoztak, amelyre tekintettel okszerűtlen az alperesi intézkedés. A felperesek kifejtették, hogy az Mt. 6. § rendelkezései és az Nkt. 63. § (1) bekezdés a) pontja egybevetésével kell mérlegelni az alperes által az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint állított kötelezettségszegéseket és azok súlyát. Ezen mérlegelésnek pedig felperesek szerint nem lehet az az eredménye, hogy az adott helyzetben, azaz a tanárok anyagi megbecsültségének teljes hiánya és sztrájkjuk jelentős korlátozása mellett okszerű a válasz, amelyet a munkáltató a teljesített kötelezettségekhez képest elenyésző számú és erkölcsileg méltányolható indokból bekövetkező munkabeszüntetésre adott.
- [84] A felperesek harmadlagosan előterjesztett kereseti kérelmükben azt állították, hogy a rendkívüli felmentésük az alábbiak miatt megvalósította a joggal való visszaélés tilalmába ütköző joggyakorlást.
- [85] A munkáltató a felmondás jogát visszaélésszerűen gyakorolta, a véleménynyilvánításuk miatt kívánta a felperesek jogviszonyát megszüntetni. A rendkívüli felmentés valós szándéka az ártási szándék, a véleménynyilvánítás elfojtása, a pedagógusok megfélemlítése. Ezt támasztja alá, hogy az alperes rendkívüli felmentéssel, azaz végkielégítés és felmentési idő nélkül szüntette meg a többéves, illetve több évtizedes közalkalmazotti jogviszonyokat, ahelyett, hogy akár felmentéssel szüntette volna meg azokat.
- [86] Az alperes a rendkívüli felmentés közlésével meg akarta akadályozni, hogy a tankerületben, illetve a felperesek munkavégzési helyén a többi pedagógus polgári engedetlenség keretében megtagadja a munkavégzést, ily módon nyilvánítsák ki a véleményüket a hatályos sztrájk törvényről és a pedagógusok helyzetéről.
- [87] **Alperes ellenkérelme**
- [88] Az alperes az ellenkérelmében perköltségének megtérítése mellett a kereset elutasítását az alábbiak miatt indítványozta.
- [89] Álláspontja szerint a keresetlevél összemosza a pedagógusok helyzete miatti tiltakozást és a felperesek közalkalmazotti jogviszonyából eredő kötelezettségek megsértését, holott ezek között a fogalmak között a per eldöntése szempontjából radikális különbséget kell tenni. A felperesek maguk által sem vitatottan több alkalommal megszegték a közalkalmazotti jogviszonyból eredő alapvető kötelezettségeiket, nevezetesen az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és

c) pontjába írtakat. A felek álláspontjai között a lényegi különbség pedig, hogy ez a kötelezettségszegés megengedett volt-e vagy sem, a rendkívüli felmentés megalapozott volt-e vagy sem, továbbá történt esetleg olyan egyéb szabályszegés, visszaélés ezen rendkívüli felmentésekkel összefüggésben, amelyek a felperesi jogok sérelmét és az alperes fizetési kötelezettségét válthatja ki.

- [90] Az alperes nem ismerheti a felperesek motivációját abban a vonatkozásban, hogy a tiltakozásukat mi vezérelte, azonban a per szempontjából ennek nincs is jelentősége. Ténykérdés ugyanis az, hogy a felperesek általi "tiltakozás" jogellenes volt, továbbá ezen tiltakozás nemcsak a felperesek által választott – jogellenes – módon valósulhatott volna meg: erre utal a felperesek által szintén nem vitatott tény, hogy voltak olyan pedagógusok, akik például az ún. még "elégséges szolgáltatás" törvényi szabályainak betartásával vettek részt a meghirdetett sztrájkban.
- [91] A felperesek a keresetükben maguk is elismerték, hogy a munkaköri kötelezettségeik megszegésével az Mt. fent felhívott rendelkezéseibe ütközően jártak el azáltal, hogy polgári engedetlenségben való részvételüket kifejezetten kinyilvánítva nem tartották be a munkabeszüntetés jogszerűnek történő elismerése feltételeként törvényben meghatározott előírásokat. A fentiek miatt szándékosan, többszöri alkalommal szegték meg a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségüket, amely lényeges kötelezettségszegésnek minősül, továbbá annak ismétlődő jellegére tekintettel jelentős mértékűnek is számít.
- [92] A felperesek a kötelezettségszegésekkel veszélyeztették a tanulók érdekeit és jogait, amely elsősorban az Nktv. 45. §-ában foglalt tankötelezettség teljesítésének korlátozásában mutatkozott meg.
- [93] A fentiek okán nincs érdemi jelentősége annak, hogy mi volt a "tiltakozási akció" oka és a felperesek által interpretált előzménye. A felperesi magatartás mérlegelése is a fentiek alapján egyszerűen elvégezhető: a rendkívüli felmentésre a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettség szándékosan és jelentős mértékben történő megszegése okán került sor, amely kötelezettségszegés felperesek által előadott oka ráadásul teljesen független magától a munkáltatótól, annak indíttatása egyértelműen az alperestől független külső ok, még csak nem is egy jogellenes vagy annak vélt munkáltatói intézkedésre adott válaszreakció.
- [94] Az alperes nem kívánt reagálni a pedagógusok jövedelmi helyzetét és a pedagógus hallgatókra vonatkozó adatokat elemző felperesi előadásokra, mivel azoknak érdemi relevanciája nincs. Mindezek okán akár sérül a mostani és a jövő generációk oktatáshoz való joga, akár sérül az Nkt. 63. § (1) bekezdésében felhívott, megbecsültséghez és elismeréshez való jog, akár romlik az oktatás helyzete, erre a felperesek az alperessel szemben nem hivatkozhatnak, arra vele szemben jogot nem alapíthatnak, kötelezettségszegést nem menthetnek ki.
- [95] Annak sincs semmilyen relevanciája, hogy a felperesek állítása szerint a "demokratikus jogállamokban bevett érdekérvényesítési lehetőségeket a kormány és a jogalkotó felszámolta," ezért engedetlenségük "ultima ratio" volt. Az állami jogalkotás kérdésköre nem a per tárgya, ha a fenti hivatkozás alappal is bír, akkor is szintén teljesen független az alperes mint munkáltató tevékenységétől. Az alperes sztrájkjoggal kapcsolatos előadásokra sem kívánt reagálni, mivel a felperesek által sem vitatott, hogy formálisan bizonyosan túllépték a

megengedett jogérvényesítési eszközöket és túllépték sztrájkjog határait.

- [96] A felperesek polgári engedetlenséget eredményező magatartása a szubjektív meggyőződésükön alapult, amely nem tette jogszerűvé a jogellenes magatartásokat, ahogy választhatták volna akár a jogszerű eszközök igénybevételét is.
- [97] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 45. §-a szerint a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangját és nemzetközi szerződésekbe ütközését kizárólag az Alkotmánybíróság vizsgálhatja felül. A fentiek alapján az, hogy a felperesek álláspontja szerint a 2022. évi V. törvény (Vt.) mennyire Alaptörvényellenes vagy mennyire nem, avagy hogy kiüresedett-e a sztrájkjog, vagy nem, kizárólag a felperesek szubjektuma körében értékelhető, amely azonban nem vehető figyelembe a nyilvánvaló jogellenes felperesi magatartás alperesi értékelése és annak utólagos bírói mérlegelése körében.
- [98] Az előzőek alapján Tanítanék Mozgalom szándékai a felperesek jogellenes magatartása és azok bírói értékelése körében indifferensek, amely legfeljebb a felperesi szubjektum körében vonható értékelésbe, amelynek azonban a sérelmezett munkáltatói intézkedések viszonyában a már kifejtettek szerint nincs jelentősége.
- [99] Nincs jelentősége a felperesek által megvalósított jogsérelmek vonatkozásában annak, hogy a felperesek a "polgári engedetlenséget" úgymond "gördülő rendszerben" alkalmazták, állításaik szerint jórészt megoldhatóvá téve a helyettesítést, hiszen az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja szerint a munkát személyesen kell végezni, amely körben nem lehet értékelendő szempont, hogy ha a munkavégzés nem személyesen valósul meg.
- [100] Az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy a felperesekkel szemben nem alkalmazott semmilyen közvetlen hátrányos megkülönböztetést különösképpen politikai vagy más véleményük miatt. A rendkívüli felmentés kizárólag az abban részletezett felperesi jogellenes magatartáson nyugodott, annak közvetlen következménye volt.
- [101] Az alperes kifogásolta, hogy a felperesek az Ebktv. 8. §-a szerinti összevetést nem végeztek, e körben tett hivatkozásaik nem érik el a valószínűsítés szintjét sem, mindezek alapján a bizonyítás terhe sem fordulhat át az alperesre.
- [102] Bár a felperesek csoportképző elemként kívánják definiálni véleményüket, azonban figyelmen kívül hagyják, hogy a keresetükben részletezett véleményükkel jól érzékelhetően mások is egyetértenek, sőt ezen "mások" közül is többen folyamodtak hasonló eszközökhöz mint a felperesek. Így a felperesek által csoportképzőként definiálni kívánt vélemény "másoktól" még csak nem is különbözik, így az általuk előadott csoportképző ismérv téves, elégtelen.
- [103] A felperesek a véleménynyilvánítás szabadságával mindenkor szabadon élhettek, ezért őket a munkáltató részéről semmilyen retorzió nem érte. Sőt ezzel szemben a felperesek kifejezetten nyílt közszereplést vállaltak, "polgári engedetlenségük" folyamatában, ahol különböző fórumokon szabadon hirdették véleményüket, ahogy abban sem akadályozta meg őket senki, hogy a törvényes keretek között gyakorolják például a sztrájkjogot.
- [104] Az alperes álláspontja szerint az Ebktv. vizsgálatában semmiképpen sem lehet összehasonlítási alap két olyan "csoport", amelyek közül az "egyik" nem alkalmaz jogellenes

eszközöket egy olyan "másikkal", amelyik nyíltan igen.

- [105] Az alperes nem vitatta, hogy a keresetben vázolt meggyőződés a felperesek személyiségének lényegi részét képezheti és akár védelemre is érdemes lehet, de nyilvánvalóan nem élvezhet védelmet, ha ez a magatartás a jogtalanság talajára a lép. Ennek megfelelően azokat a felperesekkel részben-egészben azonos véleményen lévőket, akik véleményük kifejezésére jogszerű eszközöket vettek igénybe (pl. sztrájkjog), avagy éppen azokat, akiknek a véleménye részben-egészben szintén megegyezik a felperesekével, de nem vettek részt semmilyen módon tiltakozó "akciókban", semmilyen módon nem érte hátrány. Mindez pedig önmagában igazolja, hogy a felperesek által állított "megkülönböztetés" nem a véleményből, hanem a jogsértő magatartásból ered.
- [106] Mindezekből következőleg a felperesek nem "valószínűsítették" a hátrányos megkülönböztetés egyik lényegi elemét, a felperesekkel összehasonlítható helyzetben lévő más csoport meglétét, hiszen ugyanazok a pedagógusok, akiknek a véleménye azonos volt a felperesekével, nem részesültek semmilyen más elbánásban, az egyetlen "különbségtétel" a magatartások jogszerűsége, avagy jogszerűtlensége.
- [107] A felperesek a keresetükben a sérelemdíjat az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, nem pedig az általuk állított jogellenes felmentés miatt kérték. A jogellenes felmentés következménye az Mt. és a Kjt. felperesek által felhívott, alperesre rótt, konkrét fizetési kényszer lehet, így a kétszeres értékelés tilalmába ütközik, ha a felperesek ugyanerre alapítják sérelemdíj iránti igényük összecszerűségét is.
- [108] Az alperes a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem kapcsán az alábbiakra hivatkozott.
- [109] A 2022. szeptember 9-i leveleiben nem alkalmazott "figyelmeztetést", hanem valamennyi levél egy felperesekhez címzett tájékoztatás és figyelemfelhívás volt. Ennek megfelelően a levelek nem is tartalmaztak az Mt. 56. §-a szerinti hátrányos jogkövetkezményt, így nem eshetnek a kétszeres értékelés tilalmába. Mindezek okán a 2022. szeptember 5-i (a II. rendű felperes tekintetében a 2022 szeptember 13-i) munkamegtagadások alappal voltak figyelembe vehetőek a felmentések során.
- [110] Álláspontja szerint már akár egyetlen szándékos távollét is alapul szolgálhatott a felperesek rendkívüli felmentésére, mivel az olyan, a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésének megfelelő, a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges, szándékos és jelentős mértékű kötelezettségszegés, amely önmagában feljogosítja a munkáltatót a legsúlyosabb szankció alkalmazására. A felperesek a kötelezettségszegésekre előre készülve, azt nyilvánossá téve, annak jogkövetkezményeit tudatukkal kifejezetten átfogó, a jogsértés szándékos "talajára" helyezkedve tagadták meg az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettségüket, amely kötelezettségeik közalkalmazotti jogviszonyuk alapvető és legfontosabb részeleme.
- [111] Nem értett egyet azon felperesi érveléssel, mely szerint elkészttség okán nem vehette volna figyelembe a 2022. szeptember 5-i és 13-i mulasztásokat. Érvelése szerint ez a felperesi álláspont ellentétes a vonatkozó joggyakorlattal (BH 2000.1.32), amely szerint "a rendkívüli felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő az azonos vagy hasonló jellegű kötelezettségszegések esetén az utolsó kötelezettségszegés tudomásra jutásával veszi

kezdetét."

- [112] A szeptember hónapban tanúsított több alkalmas munkamegtagadás folyamatos kötelezettségszegésnek minősül.
- [113] A felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy a kötelezettségszegésük nem volt jelentős és megalapozatlanul állították ebben a körben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének alkalmazhatóságát. Az alperes szerint az előző mondatban foglalt kijelentését az támasztja alá, hogy a jogtalanság nem lehet a jogérvényesítés módja és nem lehet "arányos" és "fokozatos" sem, legyen a jogérvényesítés oka vélt vagy valós.
- [114] Indifferens a munkaügyi mulasztás szempontjából az is, hogy egyes órák egyébként is "elmaradhattak", mivel az nyilván nem valamely szándékos és jogellenes magatartás következménye. Ugyancsak indifferens, hogy az egyes munkabeszünetések előtt a felperesek hogyan próbálták a várható károkat "mérsékelni", mert ez nyilvánvalóan nem mentesíti őket a mulasztás ténye alól, ráadásul ezzel másokat hoztak önkényesen kényszerhelyzetbe, olyanokat is, akiknek akár nem is feltétlenül kellett egyetérteniük a felperesek véleményével és céljával.
- [115] A felperesek vélemény-nyilvánításának a szabadságát a munkáltató nem korlátozta. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a gyülekezési joggal kapcsolatos gyakorlatával szemben a perbeli jogvita tárgya a közalkalmazotti jogviszony, ahol a munkáltató és a munkavállaló állt egymással szemben és az Mt., továbbá Kjt. pontosan rögzíti az ezzel kapcsolatos, mindkét felet terhelő és illető jogokat, kötelezéseket. E körben a munkáltatónak nincs semmifajta, az EJEB által érintett "tűrési / türelmi" kötelezettsége, ahogy a munkavállaló individuuma sem játszik szerepet.
- [116] Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperesek sérelmei, az általuk aggályosnak minősített jogszabályi rendelkezések és a tiltakozásuk okaként felhozott más indokok nem peres felek közalkalmazotti jogviszonya keretében jelennek meg, azt abba a felperesek nem vonhatják be, arra ezen jogviszonyukban alappal nem hivatkozhatnak.
- [117] A felperesek által hivatkozott, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségesség-arányosság teszt a perben nem alkalmazható, figyelemmel a munkajogi, közalkalmazotti jogviszonyok már kifejtett sajátosságaira, a jogviszony szabályainak rögzített voltára és az erre épített szankciórendszerre, mások (elsősorban a tanulók) jogainak védelmére.
- [118] Az alperes szerint az okszerűség körében előadott felperesi állításokból következik a felperesi elismerés, amely szerint a felmentések valós tényeken alapulnak. A felperesek ugyanakkor elmulasztják figyelembe venni az okszerűség értékelése során azt, hogy esetükben nem csupán felmentéssel, hanem rendkívüli felmentéssel szűnt meg a jogviszony. E körben pedig nem az az elsődleges elem, hogy a közalkalmazott munkájára "szükség van-e vagy sem" (hiszen minden pedagógus munkájára szükség van), hanem – kizárólag ezen kontextusban vizsgálva – az, hogy vajon annak a közalkalmazottnak a munkájára továbbra is szükség van-e, aki a reá vonatkozó, alapvető munkajogi szabályokat szándékosan, súlyosan, ismétlődően és mindezt a tanulók érdekeinek, jogainak már többször kifejtett veszélyeztetésével szegi meg. Erre az alperes válasza határozott nem.

- [119] A fenti okból teljesen indifferens, hogy vajon a rendkívüli felmentéssel a munkáltató maga "megsértette-e a tanulók jogait" avagy sem, a jogsérelem ugyanis a közalkalmazotti jogviszony szempontjából a munkabeszüntetéssel már bekövetkezett. Minden egyéb esetleges további jogsérelem csupán ennek következménye lehet, amely körben a munkáltató mérlegelhet, hogy vajon melyiket véli fontosabbnak: a munkajogi szabályszegést és annak nyilvánvalóan veszélyét, hogy az bármikor megismétlődhet az adott közalkalmazott tekintetében, avagy azt, hogy ha él a munkajog végső eszközével, vajon annak milyen következményei lehetnek, mennyi idő alatt tudja majd a várható hátrányokat elhárítani.
- [120] Erre a munkáltató válaszát a perbeli esetben megadta és ebbéli döntése nem támadható azzal, hogy a felperesek szerint "jó döntött-e vagy sem", végeredményben kinek a sérelme lett komolyabb. Ez ugyanis a munkaügyi jogvitában nem bír semmilyen jelentőséggel, még az MK 95. számú állásfoglalás keretei között sem.
- [121] A felmentés okszerűsége szempontjából szintén indifferens, hogy az azok nyomán előállt nyilván kellemetlen helyzetet az alperes hogyan próbálta megoldani: sikerrel, avagy sem, ez ugyanis teljesen független a vizsgált munkáltatói intézkedéstől.
- [122] Teljességgel indifferens a gimnázium vezetőjének, a 2022. október 3-i Facebook bejegyzése, amely legfeljebb a fenti személy magánvéleményét tükrözi.
- [123] Az alperes nem önmagában "néhány órányi tanóra elmaradása miatt" szüntette meg a felpereseknek a "több évtizedes közalkalmazotti jogviszonyát", hanem a felperesek 3, illetve 4 teljes napi, szándékos, a tanulók érdekeit súlyosan sértő munkabeszüntetése miatt, amely munkaidőnek ráadásul csak egy része az órák megtartása. Ennek során az alperes nyilván figyelembe vette a felperesek több évtizedes jogviszonyát is, ugyanakkor alappal úgy vélte, hogy ezen pedagógusi, közalkalmazotti magatartás több évtized után sem engedhető meg egy felelős kollégától.
- [124] Az alperes az alábbiakat adta elő a felperesek azon érvelésével szemben, mely szerint nem lehet okszerű az a munkáltatói rendkívüli felmentés, amelyet azonos tények mellett tömegesen nem alkalmaz a munkáltató.
- [125] Nincs olyan előírás, amely különböző munkáltatók által azonos intézkedések megtételét tenné kötelezővé a munkajogi szabályok sérelme esetén, így az, hogy valamely munkáltató nem élt a rendkívüli felmentés eszközével, nem értelmezhető akként, hogy erre tekintettel egyetlen más munkáltató sem alkalmazhatja a vonatkozó szabályt. Ugyanígy olyan előírás sem létezik, amely szerint az alperes köteles lett volna valamennyi munkajogi szabályt sértő, netán polgári engedetlenségre lépő közalkalmazott jogviszonyát megszüntetni.
- [126] Az alperes a döntése meghozatala során mérlegelt, így mérlegelte annak súlyát, hogy az érintett közalkalmazott hányszor és milyen terjedelemben sértette meg a munkajogi szabályokat. Valamennyi felperes esetében a munkajogi szabályszegés kirívó volt, így a felperesek – a jogkövetkezményekre történő kifejezett tájékoztatások mellett – 3, illetve 4 alkalommal, minden alkalommal teljes oktatási napok tekintetében tagadták meg a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettségüket. Ez pedig alapot adhatott a rendkívüli felmentésükre.

- [127] Az alperes utalt az MK 95. számú állásfoglalás I. pont b) alpontjában foglaltakra, mely szerint a munkaügyi jogvitában nem lehet vizsgálni, hogy a munkáltató miért az érintett munkavállaló munkaviszonyát mondta fel, miért nem valamely azonos munkakört betöltő munkatársának munkaviszonyát szüntette meg.
- [128] Az alperes alábbiakra hivatkozott azon felperesi érveléssel szemben, mely szerint az Nkt. 45. §-ára történő hivatkozás egy időszak, azaz a tanév viszonylatában vizsgálandó, így a tanév 3. és 4. hetében tényszerűen és okszerűen nem állhatott fenn az a körülmény, hogy a felperesek veszélyeztették a tanulók tanuláshoz való jogát.
- [129] Az alperes nyomatékosította, hogy a perbeli esetben háromszori, sőt négyszeri mulasztás volt a felmentések oka, ahogy önmagában már az Mt. 52. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglaltak sérelmek is megalapozzák a munkáltatói intézkedéseket. Azt is kiemelte, hogy nem a felperesek dönthetik el, hogy magatartásuk az egész tanítási év tekintetében "kellően" veszélyes-e vagy sem, ezt legfeljebb az alperes mérlegelhetette felmentések során.
- [130] Az alapjogok gyakorlására tekintettel is okszerűtlen munkáltatói felmentésre vonatkozó felperesi érvelés kapcsán az alperes ismételten hangsúlyozta, hogy az alapjoggyakorlás módja nem a felperesek által választott, jogellenes út.
- [131] Az alperes az alábbiakat adta elő azon felperesi érveléssel szemben, hogy a törvényben garantált, de a munkáltató által nem biztosított munkafeltételek miatt történt a tiltakozásuk, amelyre tekintettel okszerűtlen az alperesi intézkedés.
- [132] Alperes ismételten hangsúlyozta, hogy munkáltató és nem pedig jogalkotó. Az alperesnek nincs ráhatása az illetményrendszerre, az illetményfizetési kötelezettségének mindig eleget tesz. Nincs tehát a perbeli esetben a munkáltatói részről olyan jogsértés, amelyre a felperesek az Mt. 6. § (1) bekezdése alapján mint felróható magatartásra hivatkozhatnak.
- [133] Az alperes a harmadlagosan előterjesztett kereseti kérelem kapcsán az alábbiakra hivatkozott.
- [134] A joggal való visszaélés tilalmába ütköző joggyakorlást a felperesek semmilyen módon nem igazolták. Álláspontja szerint nem minősülhet joggal való visszaélésnek, ha egy kizárólag szubjektív alapokon nyugvó, többszöri alkalommal, felszólítást követően is folytatott szándékos és jogellenes munkabeszüntetést követően az érintettek közalkalmazotti jogviszonyát megszünteti.
- [135] A rendkívüli felmentés velejárója, hogy a felperesek elveszítették a végkielégítés és a felmentési idő jogát.
- [136] A közalkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségek szándékos megsértése esetén a megvalósítójának alappal kell tartani a legsúlyosabb szankciótól, az alperes pedig egy bizonyos pont után már nem tekinthet el a jogviszony megszüntetésétől. Ez nem "nyomásgyakorlás," nem is "joggal való visszaélés," hanem egy jogszabályból adódó és szükségszerű végső eszköz, amelynek célja kizárólag az olyan pedagógustól történő megváltás, aki magatartásával megsérti a jogviszonyából eredő kötelezettségeit és veszélyezteti az alperes alapcéljainak ellátását, a tanulók jogszabályban biztosított jogait.

[137] A felperesek saját előadása szerint is egy rendszerszintű, a pedagógusok illetményhelyzetével, sztrájkjogával kapcsolatos véleményük demonstratív kifejezése miatti munkáltatói rendkívüli felmentés tekintetében kérik a joggal való visszaélés megállapítását, amely – a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának "A joggal való visszaélés tilalmának ítélkezési gyakorlata" című összefoglaló jelentése alapján – kizárólag az egyenlő bánásmód körében vizsgálendő, a jelen kereseti kérelem teljesítésének nem lehet helye.

[138] A felperesek érvelésének elfogadása esetén bármely jogszabályi rendelkezés megsértése alátámasztható lenne bármilyen véleménynyilvánítással, amely teljesen relativizálná a jogszabályok betartásáról szóló – az Alaptörvényben is rögzített – kötelezettséget.

[139] **A bíróság döntése és jogi indokai**

[140] A felperesek keresete az alábbiak szerint részben megalapozott.

[141] A felperesek jogi képviselőjük útján elsődleges, másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmet terjesztettek elő, amelyek eshetőleges kereseti követeléseknek minősülnek, egymás viszonylatában látszólagos tárgyi keresethalmazatot képeznek. Az érdemi döntés korlátjának minősül a Pp. 342. § (4) bekezdésében foglalt azon rendelkezés, mely szerint a bíróság az egymással eshetőleges viszonyban álló keresetekről csak azok előterjesztett sorrendjében dönthet. Amennyiben tehát a bíróság az elsődleges kereseti kérelemnek nem adna helyt, csak azt követően vizsgálhatja a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem megalapozottságát, annak elutasítása esetén pedig a harmadlagosan előterjesztett kereseti kérelmet szükséges elbírálnia.

[142] A felperesek elsődlegesen az egyenlő bánásmód sérelmére, másodlagosan a tételes jogba, azaz a Kjt. 33/A. § (1) bekezdésébe ütközésre, harmadlagosan a joggal való visszaélés tilalmába ütköző joggyakorlásra hivatkoztak.

[143] Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 5. pontja az alábbiakról rendelkezik: "A felmondás (azonnali hatályú felmondás) jogellenességére alapított munkaügyi perben – a kereseti kérelem keretei között – az egyenlő bánásmód megsértésére alapított igényt megelőzően szükséges a felmondás (azonnali hatályú felmondás) indokolása jogszerűségének (világosság, valóság, okszerűség) vizsgálata. A jogellenesség megállapítása esetén ezt követően az egyenlő bánásmód megsértésére vonatkozó kereset annyiban vizsgálendő, amennyiben ehhez kapcsolódó önálló igényt érvényesít a munkavállaló."

[144] A Pp. 342. § (4) bekezdése továbbá a KMK vélemény 5. pontja egymással ellentétes rendelkezéseket tartalmaz, hiszen az előbbi szerint az egymással eshetőleges viszonyban álló keresetek elbírálásakor az előterjesztés szerinti sorrendet meg kell tartani, amely a perbeli esetben azt jelenti, hogy az egyenlő bánásmód sérelmére alapított követelés szükséges elsődlegesen vizsgálni.

[145] Ezzel szemben a KMK vélemény 5. pontja alapján az azonnali hatályú felmondás indokolása jogszerűségének vizsgálata megelőzi az egyenlő bánásmód megsértésére vonatkozó kereseti kérelem elbírálását. Ez pedig azt jelenti a perbeli esetben, hogy a bíróságnak a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem tekintetében szükséges elsőként határoznia.

- [146] A bíróság a fenti ellentmondást végül látszólagosnak találta az alábbiak miatt. A KMK vélemény megalkotásakor még a régi Pp. volt hatályban, amelynek az érdemi döntés korlátai elnevezésű része (rég Pp. 215. és 216. §) nem tartalmazott az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek elbírálási sorrendjére szabályozást. A KMK vélemény a régi Pp. előírásaira figyelemmel határozta meg az 5. pontban foglaltakat, amelyet alátámaszt az is, hogy az indokolás 1. pontjának első mondata a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényre utal.
- [147] Ezzel szemben a 2018. január 1-jétől hatályos Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény érdemi döntés korlátai elnevezésű része (342. §) már tartalmaz rendelkezést az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek sorrendjére.
- [148] Következésképpen a bíróság a Pp. 342, § (4) bekezdése alapján nem térhetett el az eshetőlegesen előterjesztett kereseti kérelmek elbírálási sorrendjétől. Mindazonáltal a fenti kérdés legfeljebb elméleti szempontból bírhat jelentőséggel, ugyanis a bíróság célszerűnek tartotta valamennyi kereseti kérelem felől a jogi álláspontját kialakítani.
- [149] Az elsődlegesen előterjesztett kereseti kérelem az alábbiak miatt megalapozatlan.
- [150] Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését, ezen belül a közvetlen hátrányos megkülönböztetést az Ebktv. 8. §-a szerint az olyan rendelkezés [magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás, gyakorlat (Ebktv. 7. § (2) bek.)] teszi megállapíthatóvá, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonsága, mint politikai vagy más véleménye miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.
- [151] Az egyenlő bánásmód sérelme esetén a védett tulajdonsággal rendelkező személy elsődlegesen nem saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozása miatt szenved hátrányt.
- [152] A perbeli jogvitára konkretizálva ez azt jelenti, hogy a felperesi állítás szerint a közalkalmazotti jogviszonyuk valójában nem a rendkívüli felmentésben foglalt indokolás miatt, hanem a közoktatás, pedagógusok helyzetével kapcsolatos kritikus, rendszerszinten megfogalmazott véleményük következtében került megszüntetésre, ezáltal kedvezőtlenebb bánásmódban részesült az összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest.
- [153] A bíróság tájékoztatást nyújtott a feleknek arról, hogy a perben a felpereseket az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) 8. §-ában foglalt valamely védett tulajdonság, továbbá hátrány valószínűsítésének kötelezettsége terheli. A felpereseket továbbá összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport megjelölésének kötelezettsége is terhelt a kitéttel, hogy konkrét személy vagy csoport megjelölése nem feltétlenül szükséges, hanem adott esetben elegendő egy hipotetikus személy vagy csoport feltüntetése.
- [154] A bíróság arról is tájékoztatást nyújtott, hogy a valószínűsítési kötelezettség teljesítése esetén az alperest terheli a bizonyítás abban a vonatkozásban, hogy a felperesek által valószínűsített

körülmények nem álltak fenn vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, vagy pedig az adott helyzet vonatkozásában nem volt köteles azt megtartani. (24. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal)

- [155] A felperesek az Ebktv. 8. § (1) bekezdés j) pontjában foglalt politikai vagy más véleményt jelölték meg védett tulajdonságként. Konkrétan a közoktatás helyzetével kapcsolatos kritikára, a polgári engedetlenségben való részvétel szükségességével kapcsolatos véleményükre hivatkoztak.
- [156] Az alperes védekezése szerint a polgári engedetlenségi mozgalom médiában megjelenő céljain túl a felperesek vonatkozásában a véleményüket egyén szintjén nem is ismerte.
- [157] alperesi törvényes képviselő úgy nyilatkozott, hogy a sztrájkolók céljaival nagyjából tisztában volt, ugyanakkor a polgári engedetlenségben résztvevők céljait nem ismerte (21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal).
- [158] A bíróság álláspontja szerint nem annak van jelentősége a védett tulajdonság valószínűsítése kapcsán a perbeli esetben, hogy az alperes, illetve annak törvényes képviselője valamennyi felperes vonatkozásában, egyén szintjén tisztában legyen a polgári engedetlenség keretében kinyilvánított követeléseik mindegyikével, hanem annak, hogy a polgári engedetlenség a közoktatás helyzetének a javítása miatt szerveződött. Ezzel a körülménnyel pedig az alperes nyilvánvalóan tisztában kellett hogy legyen, mivel a már 2022 tavaszán megindult polgári engedetlenségi mozgalomról folyamatosan tájékoztatást adott annak idején a média, az egyik legjelentősebb közéleti események számított, így az ezzel kapcsolatos alapvető ismeretek köztudomású ténynek tekinthetők.
- [159] Nem vitatott tény, hogy köznevelési intézmények vezetői rendszeresen adatokat szolgáltatnak azon pedagógusokról az alperes számára, akik polgári engedetlenségben vesznek részt. Nyilvánvalóan az adatszolgáltatás csak annak tükrében értelmezhető, ha az alperes tudomással rendelkezik arról, hogy a tiltakozássorozat miért is szerveződött, annak mik a céljai.
- [160] A Kúria joggyakorlat elemző csoportjának „A joggal való visszaélés tilalmának ítélkezési gyakorlata” című összefoglaló jelentése szerint az Ebktv. 8. § (1) bekezdés j) pontjában foglalt politikai vagy más vélemény nem egy adott ügyben fennálló véleményre, hanem egy rendszerszintű, régebb óta fennálló, és általában a tulajdonság lényegiségére felállított tesztnek megfelelő eszmerendszer megnyilvánulására vonatkozik.
- [161] A felperesek személyes meghallgatásuk során előadottak alapján a polgári engedetlenségi nyilatkozatok kitöltése tekinthető a politikai véleménynyilvánításnak és tiltakozásuk kifejezési eszközének. Tették mindezt azért, hogy a közoktatás helyzete javuljon a pedagógusok illetménye emelkedjen és munkakörülményei kedvezőbbé váljanak.
- [162] Megállapítható tehát, hogy a felperesek rendelkeztek az Ebktv. 8. § (1) bekezdés j) pontjában meghatározott védett tulajdonsággal, hiszen tiltakozásukkal egy régebb óta fennálló eszmerendszer megnyilvánulásának adtak hangot. A fent kifejtettek alapján a védett tulajdonság meglétéről az alperes tudomással rendelkezett.

- [163] A felperesek tehát eleget tettek az Ebktv. 19. § (1) bekezdésében foglalt valószínűsítési kötelezettségüknek, azaz valószínűsítették, hogy védett tulajdonsággal rendelkeznek. Az okozott hátrány valószínűsítése különösebb nehézségekbe nem ütközött, hiszen hátrányként valamennyi felperesek közalkalmazotti jogviszonyának a megszüntetésére hivatkozott.
- [164] A bíróság ezt követően azt tette vizsgálatának tárgyává, hogy a felpereseket politikai véleményük miatt érte-e hátrányos megkülönböztetés. A bíróság ennek során az alábbi körülményeknek tulajdonított jelentőséget.
- [165] A felperesek az összehasonlítható helyzetben lévő csoportot akként definiálták, hogy a csoporthoz tartoznak mindazok, akik az oktatási kormányzattal egyetértenek és nem osztják a felperesek véleményét, továbbá azok is, akik a felperesekkel alapvetően egyetértenek, azonban véleményük szerint a polgári engedetlenség nem alkalmazható eszköz.
- [166] A fenti csoportokhoz tartozó pedagógusok vonatkozásában a felpereseket valóban hátrány érte, ugyanis a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát megszüntették, ugyanakkor az összehasonlítható helyzetben lévő csoporthoz tartozó személyek jogviszonyát nem.
- [167] A felpereseket tehát valóban megkülönböztették az összehasonlítható helyzetben lévő csoporthoz tartozó személyektől, azonban ennek a megkülönböztetésnek ésszerű indoka van, nevezetesen az, hogy a csoporthoz tartozó tagok nem vettek részt polgári engedetlenségben, nem tanúsítottak jogsértő magatartást. A bíróság tehát alkalmazhatónak tartotta a perbeli esetre az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontjába foglalt, egyenlő bánásmód kimentéses bizonyítási szabályát, mely szerint nem sérti az olyan intézkedés az egyenlő bánásmód követelményét, amelynek a tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.
- [168] Az is megállapítható, hogy az alperes nem valamennyi, polgári engedetlenségben résztvevő pedagógus jogviszonyát szüntette meg. Ha valóban a védett tulajdonságuk miatt szüntette volna meg az alperes a felperesek közalkalmazotti jogviszonyát, joggal vetődik fel azon kérdés, hogy a polgári engedetlenségben résztvevő további kollégák esetében a közalkalmazotti jogviszony miért nem került megszüntetésre. A bíróság számára erre csak az a logikus magyarázat adható, hogy a felperesek jogviszonyának megszüntetése során a politikai vélemény nem játszott szerepet.
- [169] A bíróság álláspontja szerint a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése és a felperesek politikai véleménynyilvánítása között ok-okozati összefüggés nincs, ennél fogva az egyenlő bánásmód sérelme sem állapítható meg. Amennyiben tehát a védett tulajdonság és az okozott hátrány között nincs logikai kapcsolat, az egyszersmind az egyenlő bánásmód sérelmére vonatkozó érvelést is megalapozatlanná teszi.
- [170] A felperesek hivatkozásuk szerint a következetes joggyakorlat alapján nem cáfolja az egyenlő bánásmód sérelmét, illetve az alperes számára nem jelent kimentési okot, ha azonosítható olyan személy, aki az érintettekkel a hátrányt megalapozó védett tulajdonsággal osztozik, de hasonló hátrányt nem szenvedett el. A bíróság nem vonja kétségbe a fenti joggyakorlat helyességét, azonban a perbeli esetben nem hagyható figyelmen kívül a fentiekben már részletezett, az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásának alapjául szolgáló körülmény.

- [171] A fentiekből következően a bíróság megalapozatlannak találta a felpereseknek a sérelemdíj iránti követelését.
- [172] A másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem a II. rendű felperes vonatkozásában az alábbiak szerint megalapozott.
- [173] A II. rendű felperes személyes meghallgatása során elmondta, hogy 2022. szeptember 13., 21. és 29. napja vonatkozásában külön-külön nyilatkozott arról, hogy azokon a napokon nem veszi fel a munkát. Azt is előadta, hogy 2022. szeptember 13. napján aláírta ugyan a nyilatkozatot, azonban nem is volt órája, továbbá az aláírt nyilatkozatok ellenére 2022. szeptember 21. és 29. napján valamennyi óráját megtartotta (9. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7-8. oldal).
- [174] tanú azt vallotta, hogy a II. rendű felperesnél fordult elő olyan eset, hogy közölte vele azt, hogy polgári engedetlenséget vállalt aznapra, ezért a tanú magát írta be helyettesnek a Kréta rendszerbe. A tanú azt is hozzátette, hogy végül a felperes megtartotta az órát, de miután úgy nyilatkozott, hogy polgári engedetlenkedni fog aznap, ezért a Krétában ő (mármint a tanú) zárta le az órát.
- [175] A tanú azt is nyilatkozta, hogy van egy megjegyzés rovat az óránál, de azt nem nagyon szokták használni, pont azért nem lehet ilyen esetben visszaírni azt a tanárt, aki valójában megtartja az órát – jelen esetben a II. rendű felperest – mert ha ő azt mondja, hogy nem fogja lezárni, akkor az egészen addig egy lezáratlan, be nem fejezett folyamatként folyamatosan jelez (32. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 10-11. oldal).
- [176] A bíróság a fentiek alapján elfogadta a II. rendű felperes személyesen tett nyilatkozatát ebben a körben, ugyanis a felperesi nyilatkozatban foglaltakat tanú vallomása is megerősítette. A II. rendű felperes tehát a polgári engedetlenségi nyilatkozatot a 2022. szeptember 13., 21. és 29. napok vonatkozásában ugyan kitöltötte, azonban 13-án eleve nem is volt órája, míg 21-én és 29-én az összes óráját megtartotta.
- [177] tanú vallomásából az is megállapítható, hogy a Kréta rendszer oly módon tüntette fel a 2022. szeptember 21-i és 29-i tanítási napot, hogy a fenti időpontokban a II. rendű felperes nem tartott órát. A Kréta rendszerben foglalt fenti adatok valóságának cáfolatát adta a tanú, így a bíróság a nyilvántartás ezen adatait nem fogadta el.
- [178] Megállapítható, hogy a II. rendű felperesre vonatkozó rendkívüli felmentés indokolása valótlan, hiszen a II. rendű felperes a munkáltatói intézkedésben megjelölt időpontokban – 2022. szeptember 13-án, 21-én és 29-én – a munkavégzési kötelezettségének eleget tett. Ebből következően valótlan azon indok is, mely szerint a II. rendű felperes a munkavégzés megtagadásával a tanulók érdekeit, jogait veszélyeztette volna.
- [179] A valótlan felmentési indokokra tekintettel a II. rendű felperesre vonatkozó rendkívüli felmentés jogellenesnek minősül, a jogellenesség jogkövetkezményeként a bíróság az alperest a Kjt. 2. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 82. § (4) bekezdése alapján felmentési időre járó távolléti díj címén bruttó 1.461.600.- Ft, az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontja és Kjt. 37. § (6) bekezdése alapján végkielégítés címén bruttó 1.948.800.- Ft megfizetésére kötelezte.

- [180] A keresetlevélben a kamatfizetés kapcsán a Ptk. 6:47. §-a és 6:48. §-a került megjelölésre, azzal a megjegyzéssel, hogy a középarányos időponttól kezdődően kéri a kamat megállapítását.
- [181] A fentiek alapján a bíróság a kamatfizetés kezdő dátumát a rendkívüli felmentés közlése és a keresetlevél előterjesztése közötti időtartam közepében határozta meg, azaz 2022. október 14. napjában.
- [182] A bíróság az alábbiak miatt nem értett egyet az alperes azon érvelésével, mely szerint a II. rendű felperes az együttműködési kötelezettségét megszegte, mivel nem jelezte a munkáltatónak azt a körülményt, hogy az órákat mégis megtartja. Ez az álláspont azért elfogadhatatlan, mert az alperes a legsúlyosabb munkajogi intézkedést készült alkalmazni a II. rendű felperessel szemben anélkül, hogy a nyilatkozatokban foglaltak valóságtartalmát ellenőrizte volna. Ilyen helyzetben a munkáltatótól elvárható, hogy ne csupán a nyilvántartások adataira alapozva hozza meg a döntését, hanem kérdezze meg az érintett közalkalmazottat az órák elmaradásáról, vagyis tárja fel teljeskörűen a tényállást.
- [183] A bíróság megalapozatlannak tartotta az alperes azon érvelését, hogy a II. rendű felperesnek ugyan 2022. szeptember 13. napján nem volt óratartási kötelezettsége, azonban előzetesen ezen időpont kapcsán is azt jelezte, hogy nem veszi fel a munkát, így a tanórák megtartásán túli munkavégzési, valamint rendelkezésre állási kötelezettségének sem tett eleget. Ez az érvelés egyrészt azért megalapozatlan, mert a rendkívüli felmentést a II. rendű felperessel 2022. október 7. napján közölték, így a közléstől visszafelé számított 15 napon belül - konkrétan 2022. szeptember 22-től kezdődően – megvalósított kötelezettségzegések vizsgálhatók a rendkívüli felmentés megalapozottsága vonatkozásában. Az erre vonatkozó részletes jogi érvelést az ítélet indokolásának [199] bekezdése tartalmazza, így a bíróság annak megismétlésétől eltekint.
- [184] Másodlagosan az érvelés azért is megalapozatlan, mert az alperes csupán állítja, hogy a II. rendű felperes „a tanórák megtartásán túli munkavégzési kötelezettségének, valamint a rendelkezésre állási kötelezettségének sem tett eleget,” azonban nem konkretizálja, nem fejt ki, hogy a fenti állítása pontosan mit is takar: milyen konkrét feladatok elvégzésének a mulasztása terheli a II. rendű felperest, továbbá miért állítja, hogy megszegte a rendelkezésre állási kötelezettségét. Megjegyzendő, hogy ez a bírósági megállapítás nemcsak a II. rendű felperes, hanem valamennyi felperes vonatkozásában irányadó, ugyanis az alperes az összes felperes kapcsán hivatkozott a jelen bekezdésben kifejtettekre.
- [185] Ezen kérdések kifejtése az alperes részéről tanú vallomásaiban foglaltak alapján is szükségesnek mutatkozott.
- [186] A tanú ugyanis azt vallotta a munkaidő beosztás kapcsán, hogy „nem volt kötelező bent tartózkodás abban az időben” (32. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal).
- [187] A tanúvallomással teljes összhangban a II. rendű felperes is úgy nyilatkozott, hogy amikor nem volt vagy nem lett volna órája, akkor otthon volt, mivel akkor nem volt dolga az iskolában (9. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).

- [188] Az V. rendű felperes nyilatkozata szerint az az elvárás, hogy a tanórákat kell megtartani és a tanórák alatt kell bent tartózkodni. Ennek egyébként egész egyszerűen az is oka, hogy a tanári szobák nem alkalmasak az ottani munkavégzésre (9. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 11. oldal).
- [189] A tanúvallomás és a II. és V. rendű felperesi nyilatkozatok alapján a bíróság azt a következtetést tudta levonni, hogy a gimnáziumban nem volt elvárás, hogy a pedagógus az iskolában tartózkodjon azon a napon, amikor nincs órája, illetve az sem volt elvárás, hogy a tanórák megtartása után még az iskolában maradjon. A II. rendű felperesnek a 2022. szeptember 13. napján történő otthon tartózkodásából helytelenül vonta le az alperes azt a következtetést, hogy a II. rendű felperes azon a napon munkát sem végzett és rendelkezésre állási kötelezettségét sem teljesítette. Ezek az állítások bizonyítatlan állítások maradtak az alperes részéről. Ugyanígy bizonyítatlan állítások maradtak az I., III., IV. és V. rendű felperesek kapcsán, hogy a tanórák megtartásán kívül további munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettségüket is megsértették.
- [190] A másodlagosan előterjesztett kereset az I., III., IV. és V. rendű felperesek tekintetében az alábbiak alapján megalapozott.
- [191] A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban Kjt.) 33/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt rendkívüli felmentéssel megszüntetheti, ha a közalkalmazott a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi.
- [192] A Kjt. 33/A. § (3) bekezdésének első mondata értelmében a rendkívüli felmentés jogát az annak alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig lehet gyakorolni.
- [193] A Kjt. 33/A. § (1) bekezdésének a) pontja a minősített kötelezettségzegés ismérveit tartalmazza, amelyek fennállása esetén a bíróság a közalkalmazotti jogviszony azonnali hatállyal történő megszüntetését eredményező rendkívüli felmentés jogszerűségét állapítja meg. A minősített kötelezettségzegés megállapításához három feltétel együttes megvalósulása szükséges: olyan közalkalmazotti jogviszonyból származó kötelezettségértés sorolható ebbe a körbe, amely egyrészt lényeges kötelezettségből ered, másrészt a kötelezettségzegést szándékosan vagy súlyos gondatlansággal valósítják meg, harmadrészt a kötelezettségzegés jelentős mértékű.
- [194] A II. rendű felperes kivételével a felperesek a tanóráikat nem tartották meg, tették mindezt tudatosan, a következményeket felvállalva. A munkavégzésre irányuló jogviszonyokban – legyen szó akár munkaviszonyról, közalkalmazotti jogviszonyról vagy egyéb foglalkoztatási jogviszonyról – a foglalkoztatott legalapvetőbb, legfőbb kötelezettsége a munkavégzési, illetve rendelkezésre állási kötelezettség. A pedagógus felperesek egyik legalapvetőbb feladata a tanórák megtartása, amelynek elmulasztása tehát mindenképpen lényeges kötelezettségselelemnek minősül, amely a perbeli esetben szándékosan valósult meg. A rendkívüli felmentés megalapozottságához szükséges három konjunktív feltétel közül tehát kettő – a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettség, továbbá annak

szándékos megsértése – fennáll.

- [195] A bíróság meggyőződése szerint a körülmények gondos, egyenként és a maguk összességében történő mérlegelése eredményeképpen állapítható meg a kötelezettségszegés mértéke.
- [196] A bíróság a kötelezettségszegés mértéke szempontjából az alábbi körülmények mérlegelését tartotta indokoltnak.
- [197] Mindenekelőtt annak tisztázása bizonyult elengedhetetlennek, hogy a munkáltató a rendkívüli felmentés gyakorlására rendelkezésre álló 15 napos határidőt megtartotta-e az indokolásban foglalt valamennyi munkabeszüntetés vonatkozásában.
- [198] A munkabeszüntetések 2022. szeptember 5. napjától kezdődtek, 1-1 napig tartottak és 8 naponta – 2022. szeptember 13-án, 21-én és 29-én – ismétlődtek. Fontos körülmény még annak hangsúlyozása is, hogy a jogellenes munkabeszüntetésben résztvevő pedagógusok nem 1 hónapra vagy néhány hétre előre nyilatkoztak arról, hogy mely napokon vesznek részt a polgári engedetlenségben, hanem mindig az aktuális jogellenes munkabeszüntetés kapcsán tették meg előzetesen a nyilatkozatukat.
- [199] Figyelemmel tehát arra, hogy a jogellenes munkabeszüntetés időpontjai egymástól időben jól elhatárolhatóak, minden egyes munkabeszüntetés vonatkozásában a felperesek külön nyilatkozatot tettek a részvételi szándékukra, a különböző időpontokban megvalósított munkabeszüntetések nem minősülnek folyamatos kötelezettségszegésnek, hanem egyedi munkabeszüntetéseknek értékelendők. Mindezt tehát azt jelenti, hogy a rendkívüli felmentések közlésétől visszafelé számított 15 napos határidőn belüli munkabeszüntetések vizsgálhatóak érdemben a munkáltatói intézkedés megalapozottsága szempontjából. A rendkívüli felmentés közlésének az időpontja az I., a III. és a IV. rendű felperes esetében 2022. szeptember 30., míg az V. rendű felperes vonatkozásában 2022. október 5. Ez azt jelenti tehát, hogy az I., a III. és a IV. rendű felpereseknél a 2022. szeptember 15-től, míg az V. rendű felperesnél a 2022. szeptember 20-tól kezdődően megvalósított kötelezettségszegések vizsgálhatóak.
- [200] A bíróság a fent kifejtettek okán tehát nem értett egyet azon alperesi érveléssel, mely szerint folyamatosan fennálló kötelezettségsérelemről van szó, amely miatt a 15 napos határidő az utolsó kötelezettségszegés időpontjától, azaz 2022. szeptember 30. napjától számítódik, így a rendkívüli felmentést valamennyi munkabeszüntetés kapcsán határidőben gyakorolta a munkáltató.
- [201] A perbeli esetben tehát a bíróság a 2022. szeptember 21-én és 29-én megvalósított munkabeszüntetéseket, azon belül is elsősorban – figyelemmel a [183] bekezdésben kifejtett érvelésre – az elmaradt órák számát vizsgálta.
- [202] Az I. rendű felperes 2022. szeptember 21-én 3 órát, szeptember 29-én 2 órát nem tartott meg.
- [203] A III. rendű felperes 2022. szeptember 21-én 5 órát, szeptember 29-én 4 órát nem tartott meg.
- [204] A IV. rendű felperes 2022. szeptember 21-én 5 órát, szeptember 29-én 4 órát nem tartott meg.

- [205] Az V. rendű felperes 2022. szeptember 21-én 3 órát, szeptember 29-én 3 órát nem tartott meg.
- [206] A bíróság az elmulasztott tanórák számát _____ tanú által a 32. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvhöz T/1. sorszámon becsatolt Kréta rendszerből kinyert táblázat adatai alapján állapította meg.
- [207] Az I. rendű felperes a nyilvántartás adatainak helyességét abból a szempontból vitatta, hogy állítása szerint 2022. szeptember 21. napján az atlétikai csapatot kísérte versenyre, aznap lett volna 3 órája, de azok amúgy is elmaradtak volna. A 2022. szeptember 21-i polgári engedetlenségben résztvevők listájára feltüntette magát, de az órái a versenyre való kísérés miatt amúgy sem kerültek volna megtartásra.
- [208] _____ tanú azt vallotta, hogy a versenyre kísérés kapcsán nem az I. rendű felperes volt kijelölve (32. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 8. oldal).
- [209] A bíróság a tanúvallomás fenti részletéből azt a következtetést vonta le, hogy 2022. szeptember 21. napján az I. rendű felperesnek nem képezte feladatát a diákok versenyre való kísérése, ennél fogva a Kréta rendszerben a fenti napra megjelölt 3 tanóra megtartásának kötelezettsége terhelte.
- [210] A bíróság ugyancsak a Kréta nyilvántartásban foglalt adatokat fogadta el a IV. rendű felperes vonatkozásában is, aki azt állította, hogy a polgári engedetlenség napján a végzősök óráit nagyrészt megtartotta, továbbá jogi képviselője útján azt a nyilatkozatot tette, hogy a hozzá beosztott, tanárnak készülő egyetemi hallgató (kistanár) megtartotta az órákat (49. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal). A bíróság azért a nyilvántartás adatait fogadta el, mert a IV. rendű felperes csupán állította azt, hogy a tanórákat a végzősök tekintetében megtartotta, azonban – ellentétben a II. rendű felperessel – ezen állítását semmivel sem bizonyította.
- [211] A Kréta rendszer szerint 2022. szeptember 21. napján a 6. órát a IV. rendű felpereshez beosztott kistanár, _____ tartotta meg. Az azonban nem nyert bizonyítást, hogy ezt az órát a polgári engedetlenségtől függetlenül _____ tartotta volna meg ráadásul oly módon, hogy a IV. rendű felperes azon az órán nincs is jelen.
- [212] A teljesség kedvéért a bíróság megjegyzi, hogy alaptalan azon felperesi hivatkozás, mely szerint a 2022. szeptember 5-i munkabeszüntetés a rendkívüli felmentések indoka körében azért sem vehető figyelembe, mert emiatt a felperesek 2022. szeptember 9-én írásbeli figyelmeztetésben részesültek, így az 56. § (4) bekezdésében foglalt kétszeres értékelését tilalmába ütközik ezen indok vonatkozásában a munkáltatói intézkedése.
- [213] A 2022 szeptember 09-i levél figyelemfelhívásként értékelendő, amelyben a munkáltató felhívta a polgári engedetlenségben résztvevő pedagógusok figyelmét arra, hogy a munkafelvétel ismételt megtagadása alapot ad a munkáltatói rendkívüli felmentésre. Ez a dokumentum tehát nem tartalmaz az Mt. 56. § (2) bekezdésében a hátrányos jogkövetkezmény fogalmi ismérveként rögzített, a munkaviszony feltételeit határozott időre módosító hátrányt. A munkáltató tehát nem sértette meg az Mt. 56. § (4) bekezdésébe foglalt, a kétszeres értékelés tilalmába ütköző rendelkezést.
- [214] A bíróság meggyőződése szerint a fentiekben ismertetett elmulasztott tanórák számából már

önmagában levonható az a következtetés, hogy a hosszú évek óta a pedagógus pályán tevékenykedő felperesek kötelezettségszegése nem érte el a rendkívüli felmentés jogszerűségének megállapításához szükséges jelentős mértéket. Alaptalan tehát az alperesnek azon hivatkozása, hogy akár egyetlen tanóra elmulasztása is a rendkívüli felmentést megalapozottá teszi, hiszen ez az álláspont teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a minősített kötelezettségszegés megállapításához szükséges három feltétel közül a jelentős mértéket, egyúttal elmosza a határvonalat a felmentés és a rendkívüli felmentés jogintézménye között, amelynek következtében lényeges kötelezettség bármilyen mértékű megszegése rendkívüli felmentésre adna okot.

- [215] Ellentmondásos is az alperes fenti érvelése, ugyanis az alperes irányítása alá tartozó más középiskolák pedagógusai is polgári engedetlenkedésben vettek részt 2022 szeptemberében, melynek során az alperes által csatolt kimutatás (25. sorszámú alperesi beadvány melléklete) szerint jelentős számú pedagógus több órás munkabeszüntetést tartott, azonban a közalkalmazotti jogviszonyukat az alperes sem felmentéssel, sem rendkívüli felmentéssel nem szüntette meg.
- [216] A bíróság meggyőződése szerint a fenti bekezdésben rögzített körülmény a perbeli jogvita szempontjából az alperes álláspontjával szemben igenis jelentőséggel bír. A rendkívüli felmentés a közalkalmazotti jogviszonyt azonnali hatállyal szünteti meg, így a munka világában a lehető legsúlyosabb szankciónak minősíthető. Ebből kiindulva jogosan várható el a fenti munkáltatói intézkedéssel szemben az a követelmény, hogy a jogviszony megszüntetésének indokai kellő súlyúak és meggyőzőek legyenek abban a vonatkozásban, hogy a kötelezettségszegés jellege, mértéke valóban megalapozottá tegye a legsúlyosabb munkajogi intézkedés alkalmazását. A csatolt kimutatás az előző mondatban foglalt követelményeknek való megfelelést nem támasztja alá.
- [217] A kimutatásból az állapítható meg, hogy 2022 szeptemberében a munkabeszüntetés összóraszama az I. és III. rendű felpereseknél 32-32 óra, a IV. rendű felperes esetében 21,6 óra, az V. rendű felperes vonatkozásában 14,4 óra. Ehhez képest az alperes irányítása alá tartozó más középiskolákban több pedagógus esetében a fenti a munkabeszüntetés összóraszama 2022 szeptemberében 12,8 óra.
- [218] Az alperesi kimutatásban foglaltak alapján megállapítható, hogy az alperes a Kjt. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat következtetlenül alkalmazta, nincs benne egy zárt logikai láncolatot alkotó rendszer, hiszen jogilag nehezen magyarázható, hogy a 14,4 munkaórát mulasztó V. rendű felperes esetében elfogadható szankció a rendkívüli felmentés, míg más, ugyanabban az időszakban 12,8 munkaórát mulasztó pedagógusok kapcsán bármilyen szankció mellőzése indokolt.
- [219] Természetesen a munkáltató mérlegelhet, hogy mely esetekben szankcionál és mely esetekben tekint el attól, azonban az mindenképpen elvárható, hogy a fenti, mérlegelési jogkörben meghozott döntés során a mérlegelés szempontjait mindenkire egyformán alkalmazza, tehát az azonos vagy hasonló kötelezettségszegést megvalósító közalkalmazottak azonos vagy hasonló szankcióban részesüljenek. Ez a követelmény a perbeli esetben nem teljesült, helyette az alperes bizonyos közalkalmazottak esetében eltúrte azt a kétségtelenül kötelezettségszegő magatartást, hogy polgári engedetlenségben vesznek részt.

- [220] A fenti helyzet más megközelítésben akként is értelmezhető, hogy maga a munkáltató sem tartotta rendkívüli felmentés alapjául szolgáló kötelezettségsértésnek a felperesek által tanúsított jogellenes munkabeszüntetést, ugyanis ha annak tartotta volna, más középiskolában oktató pedagógusok jogviszonyának megszüntetéséről is rendelkezett volna.
- [221] Téves az alperesnek az MK 95. számú állásfoglalására való hivatkozása ebben a körben. Ennek során az alperes többek között az állásfoglalás azon részét idézte, mely szerint „Olyan felmondás esetén például, amelynek indokolása arra hivatkozik, hogy a munkáltatónál történt átszervezés miatt a munkavállaló munkaköre megszűnt, a munkaügyi jogvitában nem lehet vizsgálni, hogy a megtörtént átszervezés célszerű volt-e, illetve, hogy a munkáltató miért az érintett munkaviszonyát mondta fel, s miért nem valamely azonos munkakört betöltő munkatársának munkaviszonyát szüntette meg.”
- [222] Az állásfoglalás fent idézett része – vagyis az, hogy miért az adott munkavállaló munkaviszonyát szüntették meg és miért nem a másikat – a perbeli esetben nem alkalmazandó, hiszen az arra az esetkörre vonatkozatható, amikor átszervezés következtében felmondás útján szűnik meg a munkavállaló munkaviszonya. Ebben az esetben a munkaviszony a munkáltató oldalán, az ő érdekkörében felmerült okból szűnik meg, ilyen esetekben a munkaügyi bíróság valóban célszerűségi szempontokat nem vizsgálhat, továbbá azt sem vizsgálja, hogy miért nem egy másik munkavállaló munkaviszonyát szüntették meg.
- [223] A perbeli eset azonban lényegesen eltért a fent vázolt helyzettől, ugyanis a közalkalmazott kötelezettségszegő magatartása okán szűnt meg a jogviszonyuk. Ilyen esetben a bíróság álláspontja szerint vizsgálendő az a körülmény, hogy mi az indoka annak, hogy a jellegét tekintve szinte azonos kötelezettségszegést megvalósító közalkalmazottak közül néhányának a jogviszonyát rendkívüli felmentéssel megszüntették, a többséggel szemben ugyanakkor hátrányos jogkövetkezményt nem alkalmaztak.
- [224] Az alperes ebben a körben azt fejtette ki, hogy a felperesek mulasztása minősült a legsúlyosabbnak, ennek bizonyítására csatolta a 25. sorszámú alperesi beadvány mellékletét képező kimutatást. A kimutatás 2022 szeptember hónapra vonatkozott, amely időszakban a dokumentum alapján valóban a felperesek mulasztása minősült a legsúlyosabbnak, hiszen a felpereseknek volt a legmagasabb a munkabeszüntetés összóraszámja, illetve az elmulasztott tanórák száma is.
- [225] alperesi törvényes képviselő úgy nyilatkozott, hogy „volt más is, aki polgári engedetlenségben vett részt, de nem került megszüntetésre a jogviszonya, annak az volt az oka, hogy ők alacsonyabb óraszámban polgári engedetlenkedtek, illetve az is szempont volt, hogy ki, hány alkalommal vett részt ilyenben” (21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal).
- [226] Az alperesi törvényes képviselő azt is nyilatkozta, amennyiben lett volna olyan pedagógus aki a felpereseknél is több polgári engedetlenségi akcióban vett volna részt, illetve több mulasztott órája lett volna, akkor feltehetőleg több pedagógus jogviszonya került volna megszüntetésre (21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal).
- [227] Az alperesnek a jogi képviselője, továbbá törvényes képviselője útján tett nyilatkozata alapján is az volt tehát megállapítható, hogy a mulasztás súlyossága, a kötelezettségszegés mértéke volt az irányadó szempont a rendkívüli felmentés meghozatala során.

- [228] A fenti nyilatkozatok ugyanakkor ellentmondásban állnak a 22. sorszámú felperesi beadvány mellékletét képező nyilatkozatokkal. Ezen dokumentumok többsége az alperes irányítása alá tartozó más oktatási intézmények pedagógusainak a mulasztott tanórák számára vonatkozó nyilatkozatait tartalmazza. A bíróság azon pedagógusok nyilatkozatait hagyta figyelmen kívül, akik nem az alperes irányítása alá tartozó oktatási intézménnyel állnak közalkalmazotti jogviszonyban.
- [229] nyilatkozata szerint a 2022/2023-as tanévben minimum 195 órában tiltakozott a polgári engedetlenség eszközével.
- [230] azt nyilatkozta, hogy 2022. szeptember 1-jén és 2-án, október 5-én és 27-én, november 18-án és 28-án egész napos polgári engedetlenségben vett részt, munkáját nem vette fel. Kolléganőjének rendkívüli felmentéssel való eltávolítása után december 1-jén folyamatos engedetlenségbe kezdett, melyet 6 napon át folytatott egészen december 8-ig. Számításai szerint a fent felsorolt összesen 12 tanítási napon 67 óra volt, amit polgári engedetlenség miatt nem tartott meg.
- [231] nyilatkozata szerint a 2022/2023-as tanévben 42 órában tiltakozott a polgári engedetlenség eszközével. Részletes kimutatása alapján megállapítható, hogy például 2022 decemberében 24 tanórát mulasztott el megtartani.
- [232] nyilatkozata szerint a 2022/2023-as tanévben 12 nap, 38 órában tiltakozott a polgári engedetlenség eszközével.
- [233] úgy nyilatkozott, hogy 2022/2023-as tanévben 60 órában tiltakozott a polgári engedetlenség eszközével. A táblázatba foglalt, részletes kimutatás alapján az is megállapítható, hogy például 2022 december hónapjában 36 tanórája maradt el a polgári engedetlenség miatt.
- [234] nyilatkozata szerint a 2022/2023-as tanévben legalább 25 órában tiltakozott a polgári engedetlenség eszközével. 2022. december 1-je után naponta egy vagy két tanórát tartott csak meg.
- [235] A fenti nyilatkozatok közös jellemzője, hogy az alperes a polgári engedetlenség miatt egyik pedagógus jogviszonyát sem szüntette meg. A nyilatkozó pedagógusok zömében a 2022 szeptember utáni időszakban vettek részt polgári engedetlenségben, azonban ez nem változtat azon a körülményen, hogy a felperesekhez képest voltak olyan pedagógusok, akik lényegesen több tanórát nem tartottak meg jogellenes munkabeszüntetés keretében.
- [236] A nyilatkozatokból levonható az a következtetés, hogy az alperes nem a kötelezettségsértés mértékének megítélése szempontjából releváns elmulasztott tanórák száma alapján választotta ki az elbocsátásra kerülő pedagógusokat. A kiválasztás szempontjai az eljárás során ismeretlenek maradtak, az azonban bizonyosan kijelenthető, hogy az alperes állításával ellentétben nem a felperesek kötelezettségsértései minősültek a leg súlyosabbnak.
- [237] A kötelezettségszegés súlya szempontjából a megvalósítás időpontja (2022 szeptember, december vagy esetleg egy későbbi időpont) nem bír jelentőséggel.

- [238] A bíróság meggyőződése szerint helyes azon felperesi érvelés, hogy a kötelezettségszegés jelentős mértékének a mérlegelése során értékelendő szempont a normaszegés méltányolható okai, milyen szándék áll mögötte és a normaszegés milyen módon valósul meg.
- [239] A felperesek a tanóráikat nem lustaságból, nem azon okból kifolyólag nem tartották meg, hogy nem volt kedvük éppen órát tartani, hanem az Alaptörvényben biztosított véleménynyilvánítási jogukkal élve fejezték ki azon álláspontjukat, hogy a közoktatás változtatásokra szorul. Jobbitó szándék vezérelte őket, amikor a munkamegtagadás eszközével éltek: céljuk a pedagógusok és diákok helyzetének javítása, az oktatási rendszer megreformálása. A polgári engedetlenségben való részvételi szándékot előzetesen bejelentették a gimnázium igazgatójánál, ezáltal elősegítve azt, hogy a helyettesítésük megszervezése gördülékenyebbé váljon.
- [240] A fentiekben felsorolt körülmények nem teszik a polgári engedetlenségi mozgalomban való részvételt, a tanórák megtartásának elmulasztását jogszerűvé, a felperesek munkavégzési kötelezettségüket megsértették, azonban a kötelezettségszegés súlya, mértékének meghatározása kapcsán jelentőséggel bír.
- [241] A bíróság egyetértett azon felperesi érveléssel, hogy a véleménynyilvánítási jogukkal élő felperesek olyan súlyú és mértékű problémákra reagáltak, amely alapján a bíróság számára az a meggyőződés alakult ki, hogy az általuk tanúsított jogsértés következményei messze nem voltak olyan súlyúak, amely a rendkívüli felmentéssel való eltávolításukat indokolta volna.
- [242] A kötelezettségszegés mértéke szempontjából a bíróság értékelte továbbá azt a körülményt is, hogy a felpereseknek hány órája maradt volna el jogszerűen 2022. szeptember 21-én és 29-én abban az esetben, ha sztrájk jogával éltek volna a polgári engedetlenség helyett. Ezt a körülményt azért lényeges tisztázni, mert a rendkívüli felmentések indokolása tartalmazta azt is, hogy a munkavégzés megtagadása együtt jár a tanulók érdekeinek, jogainak veszélyeztetésével. Amennyiben a felperesek a sztrájkot választják, a törvény nem szankcionál, hiszen a sztrájk a tiltakozás megengedett formája, éppen ezért szükséges megnézni azt, hogy sztrájk esetén mennyi órát lett volna szükséges a felpereseknek megtartani, ehhez képest pedig hány órát nem tartottak meg. Sztrájk esetén az elégséges szolgáltatást szükséges biztosítani, amely azt jelentette, hogy a nem végzős osztályoknál a tanórák 50%-át, míg a végzős osztályoknál a tanórák 100%-át kötelesek megtartani.
- [243] Az I. rendű felperes részéről 2022. szeptember 21-én megtartani elmulasztott 3 órából egy óra sem volt olyan, amit végzősöknek kellett volna tartani, míg szeptember 29-én 2 órából az egyiket kellett volna végzősöknek tartani.
- [244] A III. rendű felperes részéről 2022. szeptember 21-én megtartani elmulasztott 5 órából, 3 óra volt, amit végzősöknek kellett volna tartani, míg szeptember 29-én 4 órából 3-at kellett volna végzősöknek tartani.
- [245] A IV. rendű felperes részéről 2022. szeptember 21-én megtartani elmulasztott 5 órából 3 óra volt, amit végzősöknek kellett volna tartani, míg szeptember 29-én 4 órából 2-öt kellett volna végzősöknek tartani.

- [246] Az V. rendű felperes részéről 2022. szeptember 21-én megtartani elmulasztott 3 órából 1 óra volt, amit végzősöknek kellett volna tartani, szeptember 29-én 3 órából egy óra sem volt, amit végzősöknek kellett volna tartani.
- [247] A fenti adatokból kiszámítható, hogy az I. rendű felperesnek 2022. szeptember 21-én és 29-én összesen 4 órát kellett volna tartania, ha a sztrájkot választja tiltakozása formájaként. Ez a szám a III. rendű felperesnél 8, a IV. rendű felperesnél 7, az V. rendű felperesnél 4.
- [248] A bíróság nem látja be azt, hogy az előző bekezdésben rögzített, megtartani elmulasztott tanórák száma a tanulók érdekeinek, jogainak olyan fokú veszélyeztetésével járt, amely rendkívüli felmentésre adna alapot. Ezt az álláspontot erősíti tanú vallomása is, mely szerint „nem értek egyet azzal a tankerületi véleménnyel, hogy a gyerekek érdeke volt a kollégák jogviszonyának a megszüntetése, hiszen az ő elbocsátásukat követően sokkal több óra maradt el és nagyon nehezen lehetett pótolni” (32. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal).
- [249] A fent kifejtett érvelésre tekintettel találta megalapozatlannak a bíróság a gyerekek érdekeinek, jogainak veszélyeztetésére vonatkozó indokolást.
- [250] A megalapozatlan felmentési indokokra tekintettel a jogellenesség jogkövetkezményeként a bíróság az alperest a Kjt. 2. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 82. § (4) bekezdése alapján a kereseti kérelemmel egyező összegben felmentési időre járó távolléti díjban, továbbá az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontja és Kjt. 37. § (6) bekezdése alapján ugyancsak a kereseti kérelemmel azonos összegű végkielégítésben marasztalta az I., III. IV. és V. rendű felperesek vonatkozásában.
- [251] A keresetlevélben a kamatfizetés kapcsán a Ptk. 6:47. §-a és 6:48. §-a került megjelölésre, azzal a megjegyzéssel, hogy a középarányos időponttól kezdődően kérik a kamat megállapítását.
- [252] A fentiek alapján a bíróság a kamatfizetés kezdő dátumát a rendkívüli felmentés közlése és a keresetlevél előterjesztése közötti időtartam közepében határozta meg, azaz 2022. október 14. napjában.
- [253] A bíróság megjegyzi, hogy nem értett egyet a felperes azon érvelésével, mely szerint a kétszeres értékelés tilalmába ütközik azon alperesi magatartás, hogy a polgári engedetlenséggel érintett napokra az alperes nem fizetett számukra illetményt, ugyanakkor a munkabeszüntetés rendkívüli felmentésük indokául is szolgált. Egy egyszerű gyakorlati példával élve könnyen belátható az érvelés tarthatatlansága: amennyiben a munkavállaló hónapokon keresztül nem jár be dolgozni, hiányzásának okáról nem tájékoztatja a munkáltatóját – a felperesi gondolatmenet logikáját követve – a munkáltató jogszerűen megteheti, hogy az igazolatlan távollét miatt nem fizet munkabért, azonban azt már nem, hogy a munkaviszonyt megszüntesse egyoldalú jognyilatkozatával, mert az már a kétszeres értékelés tilalmába ütközne.
- [254] Ezzel szemben azok a helyzetek sorolandóak a kétszeres értékelés tilalmába ütközőnek, amikor a kollektív szerződés vagy a munkaszerződés egy pontosan meghatározott kötelezettségzegés esetén hátrányos jogkövetkezményt (például bírságot) rendel alkalmazni,

a munkáltató azonban a bírság kiszabása mellett a felperes munkaviszonyát is megszüntette ugyanazon kötelezettségszegés miatt, amelyre a bírság kiszabását is alapította.

[255] A perbeli esetben azonban nem a fenti bekezdésben foglalt eset áll fenn, ugyanis nem kollektív szerződésből vagy munkaszerződésből következően, hanem az Mt. rendelkezéséből levezethetően az igazolatlan távollétre a munkavállalót munkabér nem illeti meg, amely mellett a munkáltató a munkaviszonyt is megszüntetheti. A példa ugyan munkaviszonyról szólt, azonban ugyanez a helyzet közalkalmazotti jogviszony esetében is.

[256] A felperesek harmadlagosan előterjesztett keresete az alábbiak szerint alaptalan.

[257] A bíróság a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelmet alaposnak találta, így valójában a harmadlagosan előterjesztett, a joggal való visszaélés tilalmába ütköző joggyakorlásra hivatkozó kereseti kérelem elbírálása szükségtelen. Ennek ellenére célszerűnek mutatkozott az elsőfokú bíróság álláspontjának a kifejtése arra az esetre, amennyiben a másodfokú eljárásban a fellebbviteli bíróság a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem körében kifejtett jogi állásponttal nem értene egyet.

[258] Az Mt. 7. § (1) bekezdése értelmében tilos a joggal való visszaélés. E törvény alkalmazásában joggal való visszaélés különösen, ha az mások jogos érdekeinek csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségeinek korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul vagy ehhez vezet.

[259] A perben a felpereseket terhelte a joggal való visszaélés tilalmába ütköző jog gyakorlására vonatkozó tényállításaik bizonyítása. Erre vonatkozóan a bíróságtól az anyagi pervezetés körében tájékoztatást is kaptak (24. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal).

[260] A felperesek ebben a körben azt hangsúlyozták, hogy a rendkívüli felmentés valós szándéka az ártási szándék, a véleménynyilvánítás elfojtása, a pedagógusok megfélemlítése. A felperesek a fenti állításukat bizonyítani nem tudták, ugyanis okirati bizonyíték, tanúvallomás vagy egyéb bizonyíték nem támasztja alá a visszaélésszerű joggyakorlás fennállását a perbeli esetben.

[261] alperesi törvényes képviselő azt nyilatkozta, hogy a felperesek mulasztása minősült a legsúlyosabbnak, ezért döntött a közalkalmazotti jogviszonyuk megszüntetéséről. Bár a 2022 szeptember hónapjára vonatkozó alperesi kimutatás valóban a fentieket támasztja alá, azonban a felperesek által becsatolt nyilatkozatokból megállapíthatóan az alperes irányítása alá tartozó gimnáziumokban 2022 december hónapjában egész bizonyosan voltak olyan pedagógusok, akiknek a tanórái sokkal nagyobb mértékben maradtak el polgári engedetlenség következtében mint a felpereseknek.

[262] A fenti körülményből kiindulva a bíróság számára nem alakult ki az a meggyőződés, hogy valóban a kötelezettségszegés súlya alapján szelektált a munkáltató és ez alapján történt a felperesek közalkalmazotti jogviszonyának a megszüntetése. Ez azonban nem jelentheti azt egyúttal, hogy a bíróság feltételezésekre és ne pedig ítéleti szintű bizonyítottságra alapozza a döntését.

[263] Tehát a bíróság bizonyítékok hiányában nem helyezkedhet olyan álláspontra, hogy az alperes

a munkáltatói intézkedésével valójában a felperesek véleményét kívánta elfojtani, a pedagógusok megfélemlítése motiválta.

- [264] Téves a felperesek azon álláspontja, mely szerint a visszaélészerű joggyakorlást támasztja alá, hogy az alperes rendkívüli felmentéssel, azaz végkielégítés és felmentési idő nélkül szüntette meg a közalkalmazotti jogviszonyokat. Ez az álláspont azért téves, mert a rendkívüli felmentés szükségszerű velejárója, hogy a közalkalmazotti jogviszony a fenti juttatások biztosítása nélkül szűnik meg, tehát ebből nem lehet megalapozottan arra következtetni, hogy a munkáltatói intézkedés célja a pedagógusok megfélemlítésében öltött testet.
- [265] A bíróság nem értett egyet azon felperesi érveléssel sem, mely szerint a rendkívüli felmentéssel a tankerületi központ vezetőjének helyettese megfosztotta az intézményvezetőt a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 61. § (6) bekezdésében biztosított jogától. Az alperes a felperesek jogviszonyának megszüntetésére a rendkívüli felmentést találta a legmegfelelőbbnek, amely jogintézménynél – ellentétben a felmentéssel – nincs szükség a köznevelési intézmény vezetőjének egyetértésére.
- [266] Az persze más kérdés, hogy a bíróság a rendkívüli felmentés feltételeinek fennállását vizsgálhatja és adott esetben az intézkedést jogellenesnek minősítheti mint ahogyan azt tette a másodlagosan előterjesztett kereseti kérelem kapcsán.
- [267] A bíróság tanúk meghallgatásán felül indítványozott személyek tanúkenti meghallgatását arra tekintettel nem tartotta indokoltnak, hogy a meghallgatásukat olyan körülményekre kérték, amelyek a per eldöntése során jelentőséggel nem bírtak, így a bíróság a további tanúk meghallgatására irányuló indítványokat elutasította.
- [268] A IV. rendű felperes a bruttó 2.291.365.- Ft megfizetésére irányuló jubileumi jutalom iránti igényétől elállott (17. sorszámú felperesi beadvány 17. oldal) arra tekintettel, hogy az új munkáltatója a fenti összeget megfizette számára, így ezen kereseti kérelem tárgyában a bíróságnak elbírálási kötelezettsége nem keletkezett.
- [269] A bíróság a pertárgy értékét 35.269.444.- Ft-ban határozta meg [12.122.555.- Ft felmentési időre járó távolléti díj (1.364.160.- Ft + 1.461.600.- Ft + 4.227.475.- Ft + 3.666.184.- Ft + 1.403.136.- Ft = 12.122.555.- Ft) + 15.855.524.- Ft végkielégítés (1.705.200.- Ft + 1.948.800.- Ft + 4.831.400.- Ft + 5.499.276.- Ft + 1.870.848.- Ft = 15.855.524.- Ft) + 5.000.000.- Ft sérelemdíj + 2.291.365.- Ft jubileumi jutalom = 35.269.444.- Ft].
- [270] A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. §-a, 82. §-a, 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a túlnyomó részt pernyertes felperesek perköltségének a megtérítésére, amelynek összegét az alábbi számítás alapján határozta meg.
- [271] A felperesek pernyertességének aránya a bíróság által megítélt követelés (35.269.444.- Ft – 5.000.000.- Ft – 2.291.365.- Ft = 27.978.079.- Ft) és a felperesek eredeti követelésének (35.269.444.- Ft) hányadosaként határozható meg (27.978.079.- Ft / 35.269.444.- Ft = 0,793). A felperesek tehát 79,3 %-ban pernyertesnek minősülnek, így az általuk egyetemlegesen követelt nettó 4.200.000.- Ft + Áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltségigényük 79,3%-ára, azaz nettó 3.330.600.- Ft + Áfa összegre váltak jogosulttá.

- [272] Az I., II., III. és V. rendű felperesek esetében a felperesenként számított 1.000.000.- Ft illetékalap után az Itv. 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján felperesenként meghatározott 60.000.- Ft kereseti illetéket a felperesek munkavállalói költségkedvezménye folytán a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.
- [273] Ugyancsak munkavállalói költségkedvezmény alapján a Pp. 95. § (1) bekezdése következtében az állam viseli a IV. rendű felperes oldalán felmerült 3.291.365.- Ft illetékalap alapulvételével a 73.750.- Ft kereseti illetéket figyelemmel az Itv. 39. § (1) bekezdésében, 42. § (1) bekezdés a) pontjában, 58. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglaltakra $[(1.000.000.- \text{ Ft} \times 6\%) + (2.291.365.- \text{ Ft} \times 6\% \times 10\%) = 73.750.- \text{ Ft}]$.
- [274] Az alperes oldalán felmerült 27.978.079.- Ft illetékalap után az Itv. 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított 1.500.000.- Ft kereseti illetéket az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 96. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.
- [275] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontja biztosítja.
- [276] A fellebbezés elbírálásának módjára a Pp. 376. §-a tartalmaz rendelkezéseket.

Budapest, 2024. november 08.

Fehér Károly
ülnök

dr. Boda Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Tamás Miklós
ülnök